

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, augusztus 25-én.

233. szám.

A karlsbadi ostya.

(K-y) Buzalisztból készült, kovásztalan, lapos kerek kenyér: ez az ostya. Az Úr testét jelképezi, a köznapi életben pedig arra való, hogy összefogjon, összetartsa szét hulló elemeket. Ha meg is czukrozzák, akkor lesz belőle karlsbadi ostya.

Most pedig nemrég összegyűltek a híres cseh fürdőben régi boszorkánymesterek, ismert méregkeverők s addig gyurtak, dagasztottak, amíg megcsináltak egy újfajta karlsbadi ostyát, merő ellentétét a réginek. Buzaliszt helyett konkolyt kavartak, erjesztőül a rágalom mérget vették bele. Nem lapos lett, hanem felfújt; nem kerek, hanem ötfelé szagatott szelű, minden sarka arra néz, ahol ellenségeink vannak. A sátán testét jelképezi és arra való, hogy szétválasszon, egymásra uszítson együvé való testvéreket. Czukor helyett pedig meghintették a pokoli főztet a gyűlölség mérgevel, az irigység epéjével, a hitvány rágalom kátrányával.

Ilyen az új karlsbadi ostya, amelyet mostanában készítettek a csomóba verődött hazaáruók, professzionátus lázítók és izgatók. Pokolian ügyes a főztjük és ördögi mód jól választották meg az időt hozzá. Belől a lapban a leghitelesebb információk alapján részletesen ismeretjük a magyarországi nemzetiségi izgatók legujabb terveit, teljes bőséggel föl tárjuk a komoly kérdést, amely egy-két másodpercze félretéteti, hátrább tolatja a nagy komoly gondokat is: a gazdasági kiegyezést. El is nézhetünk mellőle egy szempillantásra bizvást, mert nemcsak gondos kezekben tudjuk, s nem lehet kétség egy percze se, hogy bukják bár kormány a kérdésben itthon vagy odaát, a monarchia fenn fog állani, s védi alkotmányunkat minden támadás ellen a legalkotmányosabb király.

Az a veszedelmes féreg, amely belől rág és nem az ellenség, amely szembe támad.

A nacionalisták sokféle tervének jórésze nem veszedelmes. Sérelemeket akarnak föltárni, panaszra menni a jubiláló császárhoz, denuncziálni és rágalmazni akarnak. Hadd tegyék, ha tudják. Egy erőskezű miniszterelnök szétveri őket, mint a pozdorját; a rágalmaikat pedig igazságos fül be nem veszi soha. Ezek fölött térjünk napirendre.

Veszedelmesebb a föderalizmus és klerikalizmus becsempészésének terve. Mint mikor egy elszánt gonosztevő magába szedi a pestis és kolera mérgeit és úgy megy az ellenségei táborába. Elpusztul bele, de döghalált visz magával.

A föderalizmus, amely fészket talált a szomszédunkban, ha bejuthatna a magyar Kanaánba, a monarchia szétzülését jelentené. A föderaliztikus Ausztria-Magyarország megszűnt mint európai nagyha-

talom szerepelni. Ausztriát a mai széttagolt-sága már amugy is néma gyerekké tette az internacionális politikában. Ma csak mi értjük meg a sirását. Mi lenne, ha veszedelmes betegsége átragadna mireánk is? Az európai érdekek nagy keveredésében nem volna se hangoz, se csöndes szavunk; még csak szövetségre képes se volna a föderaliztikus monarchia. Egy szláv és klerikaliz Ausztria-Magyarország semmikép se maradhatna se Németország, se Olaszország szövetségestársa.

Bécsben a döntő körök úgy látszik abban a képzelődésben élnek, hogy a föderalizmussal való kaczerkodás világért se kötelezi őket a föderalizmus tényleges megvalósítására. Csak fenyegetőznek a farkassal, hogy ébren tartsák a falut. Pedig ez veszedelmes játék, csalóka illúzió. Lám a monarchia ellenségeinek sokkal élesebb szemük van, mint nekik. Ők már tudják, látják, hogy Ausztria gurul lefelé a lejtőn. S készülnek rá erősen, hogy jól kiszámított, kellő időben applikált lökésekkel átvigyük a sülyedést, a veszedelmet a szomszédba is: hozzánk.

Elvégre is, mit törődnek a föderalisták a monarchiával, a dinasztia európai állásával, a korona szeplőtelen fényével? Vagy gondolnak ők talán arra, hogy bizony rég elmúltak azok az idők, amikor egy cseh királynak Európában sulyos szava lehetett? Világért se. Nekik egy nyelvjárás, egy idioma hivatalos elismerése többet ér, mint a monarchia nagyhatalmi állása, többet, mint a hadsereg egysége, mint egy czéltudatos és sulyos jelentőségű külpolitika lehetősége.

A mostani hatalmi viszonyok között Európában egyetlen állam se engedheti meg magának végzetes következmények nélkül azt a fejedelmi luxust, hogy megtegyje azt a kísérletet, vajjon elemeire fölbontva, mint a nemzetiségek aggregatiója fenn tud-e állani. Ennek a vállalkozásnak a terve annyira örült, olyan abszurdum, hogy önmagától kell hajóforést szenvednie. Mert talán mégse hihető, hogy az atomizálás és önmegcsonkítás fogja a föderalizmusban vészett diadalát ülni!

Pedig ezt jelentené, ha Magyarország a mérgezett karlsbadi ostyába beleharapna.

Az idegesek.

Ezekben a kritikus órákban jó lélekkel ajánlhatjuk minden magyar embernek, hogy olvasson el naponta egy-két bécsi újságcikket. Csudálatosan meg fog tőlük dagadni az önérzete és hinni fogja, hogy erősek és ravaszok vagyunk. Hasonló okból talán jó is volna, ha ezeket a cikkeket plakátokon ismertetnék meg az országgal, mint annakidején a Darányi beszédét. A faluházán, a város-

házán és a megyeházán is hadd tudják, hogy milyen erősek és ravaszok vagyunk.

Mert az ilyen hit elkelne köztünk, ha csak a bécsi sajtó szuggerálja is lelkünkbe. Magunktól ugyanis nem akarunk hinni az erőkben és több aggodással nézünk a miniszteri tanácskozások elé, mint az osztrákok. Mindenki aggodik és talán az egyetlen Polónyi Géza bizik még a magyarság erejében, mert ő ezekben a kritikus órákban is fölteszi a nemzetről, hogy megőrizte érdeklődését a konfliktus iránt, mely közte és Berzeviczy Albert közt a képviselőház utolsó ülésében támadt. De kevesen osztályosai ebben a bizalomban, sőt a nagy többség nem is akar egyébbel törődni, csak a kiegyezés dolgaival és kivált a mostani tanácskozásokkal. Az ideges nyugtalanság mindenkit elfogott és csodálatos jelenségei láthatók innen is, túl is. A magyar sajtó például csupa félelemből nem akarja meglátni Bánffy mögött a parlamentet, amelynek a tanácskozások eredményéhez még a kormány ellenére is lehet szava. Viszont a bécsi sajtó csupa idegességből látni véli Thun mögött azt a parlamentet is, amelyik nincsen. Mi úgy teszünk, mintha Bánffy kimondhatná az utolsó szót, az osztrákok pedig Thun után még a poklokat is meg akarják szólaltatni, holott a parlamentjük is elvesztette a szavát.

Látnivaló, hogy Puck jár közöttünk, a szentivánéji álom haszontalan tündére és megrontja a szemünket.

De amikor az utolsó tanácskozások immár megindultak, talán próbát tehetnénk, hogy a Puck játéka daczára világosan lássunk. Jöjjünk tehát először is tisztába, hogy egyelőre csak kósza hírekkel van és lehet dolgunk. Lesz megállapodás vagy nem lesz, arról sokat fognak írni, de nem kell mindent elhinni, a király pedig és a miniszterek, akik tudnának valamit mondani, nem fogják kötelességüknek ismerni, hogy a publikum kíváncsiságát kielégítsék. Ennek megjön az ideje s azt ki kell várni. Az első dolog tehát, amit világosan láthatunk: hogy most még nem nézhetünk az események mélységébe. Csak kombinációk közt botorkálhatunk. Ellenben örökké a megállapodás eredménye titokban nem maradhat és valakinek valahol föl kell azt tánni. Kinek? És hol? A minisztereknek a parlamentekben. Minthogy azonban az osztrák miniszterek mostan parlament nélkül kormányoznak, nekik se helyük, se alkalmuk a nyilatkozásra. A magyar parlament azonban szeptember elején összeül és nyomban felvilágosítást kérhet a kormánytól. Ez köteles a felvilágosítást megadni s a miniszteri tanácskozások eredményéről hitelesen a magyar parlament fog először értesülni. Ezt is világosan

Láthatjuk. Továbbá nem lehet kétséges, hogy amikor a parlament a kormánytól felvilágosítást kér, ezt nem pusztán kíváncsiságból teszi, hanem azzal a joggal, hogy a kormány megállapodását a maga szavával szentesítse vagy megdöntse. Hogy tehát a magyar parlament fölemelheti vétőjét a kormány megállapodása ellen, de az osztrák Reichsrath némi akadályoztatások miatt nem élhet ezzel a joggal: ezt is világosan láthatjuk. Végezetül pedig egy csöpp jóakarattal tudomásul vehetjük azt is, hogy a magyar kormány ismételt kijelentései szerint egy tapodtat sem szándékozik a törvényes alapról mozdulni, holott az osztrák kormánynak nincsen alapja, amelyen lábát megvethetné s épen azért mindenfelé kapkod, sőt legutóbb már az osztrák érdekek képviseletén kívül a monarchia közös érdekeinek képviseletét is elvállalta, amihez pedig nincsen több köze, mint például a magyar kormánynak.

Elég sok, amit világosan lehet látni s amiben meg lehetne nyugodni. De csodálatos módon mindenki azt keresi, amit nem lehet világosan látni és ami nyugtalanít; több keletje van a legalaktalanabb pletykának a leghatározottabb bizonyosságnál. Szó sincs róla, hogy ebben valami veszedelem rejlenék, mert hiszen a megállapodásokba nem a pletykák kerülnek, hanem a bizonyosságok. De kómikus a dolog és nem is illik a pillanat hangulatához, hogy a magyarság az ajtóban állva keresse a kijárást. Ha az osztrákok esnek ilyen apró tévedésekbe, ez egyrészt a természetükbe vág, másrészt pedig érthetővé teszi az a körülmény, hogy törvényes álláspont nélkül botorkálnak. De a magyarságnak a törvény megmutatja az utat, ott is áll a törvényen, hát

mi oka lehet, hogy mégis idegesen keresi a kijárást? Mihelyt csak annyit is megvall magának, hogy a Bánffy megállapodásai még a parlament rostájába is kerülnek s így az utolsó szó mindenestre a parlamenté lesz: már nincsen oka a közvetlen nyugtalanságra. Bátran átengedheti ezt az osztráknak, akinek nevében Thun kimondhatja az utolsó szót, ha ez máskülönben nem is tetszik majd az osztráknak. Nyugtalanokdják az, de ebből a nyugtalanságból még annyit sem kell magunkra venni, amennyi a Horánszky legkisebb kvótája szerint járna.

Nem. Arra a nagy idegességre és nyugtalanságra nincsen ok. Akármit végezzenek a miniszterek, az utolsó szó a parlamenté. S aki nem bizik Bánffyban, bizzik a parlamentben. Ha pedig még ebben sem volna bizodalma, vesse reményességét az obstrukcióba, amely az okos megállapodásokat is halomra tudná dönteni — hát még a törvénybe ütközket! . . .

A mai tárgyalások.

Az osztrák miniszterek mai budapesti tartózkodásuk alatt öt óra hosszat konferáltak a magyar miniszterekkel. A közös értekezletet egy rövid tanácskozás előzte meg, melyben báró Bánffy Dezső miniszterelnök a kiegyezésnél érdekelt szakminiszterekkel megállapodott a mai tanácskozások sorrendjére és lényegére nézve.

Nem zsurnalisztikai frázis többé, hanem politikai közhely már az a kijelentés, melylyel mai tudósításunkat bevezetjük: A mai miniszteri értekezletet tényleg lekötik az egész politikai közvélemény érdeklődését és ha tegnap még üresek voltak a szabadelvű kör fényes helyiségei, úgy ma már intenzívebben mutatkozott a kíváncsiság, mely azonban csak igen kis mértékben nyert kielégítést.

A közös konferenciák külsőségeiről ismeretessé lett, hogy gróf Thun két miniszterfarsával, pénzügyi és kereskedelmi miniszterével, dr. Kaizl és Baernreitherrel vett részt a konferencián, míg báró Bánffy három szakminiszterét, Lukács Lászlót, báró Dániel Ernőt és Darányi Ignácot vonatta be a tanácskozás keretébe.

Bizonyos jelentőség van az osztrák szakminiszterek megvágatásában is, mert Kaizl és Baernreither egyuttal nem csak tárczájukat, hanem a Thun-féle kabinetben az általuk képviselt pártokat és népfajokat is képviselik. Momentuózusnak kell ezt a körülményt azért is tekinteni, mert dr. Kaizl tudvalevőleg az ifju-csehek táborát képviseli az osztrák miniszteriumban, Baernreither pedig az alkotmányhü német nagybirtokosságot. Valahányszor valamelyik faj ügyének mérlege jobbra vagy balra billen, mindig ennek a két miniszternek az állása inog meg, mert ha a német érdekek nem nyernének a kiegyezésben kielégítést, Baernreither állását mondják megrendültnek, ha pedig a nyelvrendeletek visszavonását fujdogálja a szél, akkor dr. Kaizl kész pakkolni. És ezért hozta magával gróf Thun Budapestre kabinetjének ezt a két szárnysegédét, hogy egymás ellensúlyozásával a maga álláspontjának keresztülvitelében segítsék.

Miután kombinációkba nem bocsátkozhatunk, a mai tárgyalások menetéről néhány ténynek regisztrálására szorítkozhatunk csupán.

És itt jelenthetjük, hogy az a nagy csatazaj, melyet a legutolsó napokban az osztrák sajtó a monarchia nagyhatalmi állásának fentartása érdekében csinált, a budavári palotában már alig talált visszhangra. A magyar miniszterek azt sem tapasztalták valami nagyon, hogy gróf Thun és társai tulságos melegséggel védelmezték volna a szintén sokat hangoztatott összmonarchiai érdekeket, hanem

Az elégtétel.

Michel Corday-tól.

Méltóztassék megengedni tekintetes törvényszék, hogy elejétől végig előterjeszthessem ügyemet. Nálamnál jobban senki sem ismeri. És hogy a tárgyamtól teljesen át vagyok hatva, azt, kérem, szintén alhihetik.

Az eset így történt:

A múlt hónapban egy szép délelőtt, pont uzenegy órakor, a Grive-gyárból jöttem ki, ahol hat esztendő óta vagyok gépmester és dicsekvés nélkül mondhatom, hogy ritkítom a páromat. Mikor a kapus fülkéje előtt elhaladok, a czerberus csak int. Bemegyek hozzá s ott találok két feketeruhás fogdmeget, meg egy rendőrt.

„Önt hívják Thibeaut Pálnak? A Grive-gyárban dolgozik?”

Természetesen igennel felelek.

„Jól van; kövessen a rendőrbiztoshoz.”

A guta környékezett. Egy izben a műhelyben egy vasrud zuhant a fejemre. Annak is ép ilyen volt a hatása. De összeszedtem magamat, tiltakozni, kérdészködni akartam . . . No persze! meglökdöste és megfenyegettek.

Szerencsére a rendőrbiztoság nem volt messze. Ott aztán értésemre adták, hogy valami erkölcstelen merénylettel vagyok vádolva.

Tehtetes, törvényszék! Szereték mulatni, mint minden tisztességes legényember, akinek jó egészsége és jó fizetése van. Vidám czimborának, jó pajtásnak ismernek, aki azonban nem igen tűri, hogy a fején tánczoljanak. De hogy én erkölcstelen merényletet követtem volna el! Soha!

Dühös voltam. Képzelmek magukat az én helyemben. De hát önöket, bíró urak, sohasem vádol-

ták hamisan erkölcstelen merénylettel, mert hiszen önök . . . Varju varjunak nem vájja ki a szemét! Nem is képzelmek hát magukat az én helyzetembe. Ordítottam, tomboltam, a padló füstölgött a talpam alatt. De mentől jobban dühösködtem, annál jobban dühösködtek a rendőrség emberei is. Igazán, nagyon különös. Bizonyos vagyok, hogy ha bűnösnek vallom magamat, akkor udvariasan bántak volna velem.

Az eredmény az volt, hogy leküldtek aludni a börtönbe. Másnap aztán megalázó formások között, bilincsekben, két rendőr átkísért a vizsgálóbírószághoz, ahol egy fiatal ember elé állítottak. Ugy hallottam, a helyettes-vizsgálóbíró volt. Ez a fiatal ember dühösnek látszott — mindenki dühös volt, akivel nekem dolgom akadt — azért, hogy nem elég idős. Azzal hozta helyre ezt a hibáját, hogy szigorúan prédikáló hangon szólt hozzám. Vádol. Én tagadok. Azt mondja, ismeri az ilyen ravaszágot. Elhiszem: akár bűnös, akár ártatlan valaki, mindig ugyanazokkal a szavakkal tiltakozik. De, mert büntelennem érezttem magamat, nem ijedtem meg a nagy hangtól. Olyan erősen védekeztem az ellen, hogy én bármi ellen is merényletet követtem el, hogy végre is megingattam az én helyettes-vizsgálóbírámot. Megigérté, hogy meggyőződik az alibiimről. Én voltam talán az első ártatlanja ennek a fiatal embernek.

Hét rettenetes napot töltöttem még a czellában. Elfogatásom után egy hét múlva jelentette hát ki a vizsgálóbíró, hogy „tévedés forgott fenn a személyben!”

Bizonyosan meglehetősen elégedetlennek látszottam, mert a bírám megszédült s nagyjában megmagyarázta a félreértést. Az erkölcstelen merénylettel vádolt Thibeaut Pál csak pár nap előtt

lépett be a Grive-gyárba; a kapusnak még nem volt róla tudomása, míg engem hat esztendő óta ismert; így hát az én személyemet jelölte ki a fogdmegeknek.

Mint látni méltóztatik, a dolog egészen egyszerű volt; nekem boldognak kellett éreznem magamat, amiért ilyen olesón szabadultam és szó nélkül kellett odább állanom. Nos nem; az ügynek nem volt vége.

Tehtetes törvényszék! Már megmondtam az imént: én jó fiu vagyok, de nem szeretem, hogy a fejemen tánczoljanak.

Igazságtalanságot követtek el ellenem, ugyebár? Én hát elégtételt akartam.

Ezen a gondolaton rágódtam, ezt forgattam agyamban a czellában töltött hét napom alatt: „Mit kérek elégtétel gyanánt, ha majd az igazságszolgáltatás észreveszi tévedését?”

Megtettem megjegyzésemet a fiatal embernek: „Tehát bíró ur, ennyi az egész? Elfognak, kibocsátanak és most mehetek, amerre látok, nagyboldogan. De ezer menykő, ez nem igazság!”

Ön jól tudja, hogy sérelem esett rajtam. Ki biztosítja önt, hogy a Grive-gyár visszafogad a szolgálatába?

És a pajtások? Meg tudják ugyan, hogy a dologban tévedés volt. De hát mégis, igaz marad, hogy a börtönben voltam. És egy este, kártya mellett vagy borozás közben, a vitatkozás hevében majd csak akad valaki, aki majd valami sértő czélfaszt kockáztat meg. A házmesteremről, a családomról, a kereskedőkről, akiknél vásárlók, azokról nem is beszélek. Bizony, bíró ur, ha egyszer börtönben voltunk, akár csak egy napig is, mindig rajtunk szárad valami!

És az ostobák, akik azt fogják állítani, hogy

annál nyomatékosabban szálltak síkra a kizárólagos osztrák érdekek mellett.

Miután a mai tanácskozásból általános politikai elvek megvitatása ki volt zárva és csupán az ischli konferenciákból leszűrődött két álláspontnak áthidalásához vezető módus procedendinek megállapítása képezte a tanácskozás kizárólagos célját, a két miniszterelnök mindjárt az értekezlet elején in medias res mehetett bele a tanácskozás lényegébe. Az osztrák kormány kifejtette ujabban is ismeretes aggályait a Reichsrath funkcióképességéről és kénytelen volt beismerni, hogy ma sincs egy jottával több kilátása aziránt, hogy az osztrák birodalmi tanácsban a kiegyezésnek bármilyen megoldását keresztülvihetné és ezért a magyar kormány azon óhajta, hogy a Reichsrath újabb ülészaka azonnal egybehívassék, nagyon is kétséges remedium jellegével bir csupán.

E kérdéssel kapcsolatosan került szóba a kvóta ügye, mely a mai tanácskozás legnagyobb részét kötötte le. Az osztrák kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kvótabizottságok tanácskozásainak eredménytelensége már most is konstatalható, dacára annak, hogy a két deputáció legutóbb azzal vált el egymástól, hogy szeptember havában ismét összejönnek. Külön jegyzőkönyvi konstatalása az eredménytelenségnek tehát hiábavaló, mivel ez csak formai, nem pedig lényegbeli kérdés. A jövő évre a kvóta aránya tehát már a dolog mai stádiumában is ő felsége döntése által volna meghatározandó. Az osztrák kormány azonban éppen a kvóta kérdésében látja a kiegyezés megoldása elé gördülő legnagyobb akadályt és mert tart attól, hogy a kvótaarány végleges rendezése nélkül az 1899-ik budgetév után csak ismét beállanak a bonyodalmak, egyelőre csupán egy évi provizóriummal óhajta e kérdést elodázni, fentartván magának ezzel a rendelkezés szabadságát, hogy a kvóta ügyét a jövő esztendőben külön és véglegesen szabályozhassa.

A kvóta végleges szabályozásához azonban az osztrák kormány azért is ragaszkodik, mert a Badeni-kabinettel megállapított új kiegyezési javaslatok arra az alapra voltak felépítve, hogy Magyarország hozzájárulási aránya a közös kiadásokhoz felemeltetik. Ha tehát a magyar kormány e javaslatok tartalmához ragaszkodik, az osztrák kormány feladata, hogy a maga részéről is biztosítsa magának e javaslatok létesítése előtt az osztrák kabinet által feltételül szabott magyar kötelezettséget.

Ezek voltak a főszempontok, melyeket az osztrák kabinet a mai tanácskozás rendjén kifejtett.

Ezekkel szemben a magyar kormány ismételtén kijelentette, hogy őt az egyévi provizórium megkötésében megakasztja az 1898. I. törvényezikk, mely kizárja a provizóriumot, a kvóta felemelése pedig nem a kormány dolga, hanem a törvényhozásé, mely pedig csakis a kvótabizottság előterjesztésére tárgyalhat a kvóta-arány magasságáról. Ha tehát az osztrák kormány ragaszkodik a kvóta-kérdés rendezéséhez, annál is inkább válik köteletségévé, hogy a kvótabizottságok tanácskozásait ismét lehetővé tegye. E célból a Reichsrath összehívása feltétlenül szükséges, már csak azért is, mert nemcsak kereskedelmi és vámügyek rendezésének szempontjából, hanem a többi közös ügyek zavartalan fentartásának elkerülhetetlen kelléke a Reichsrath gépezetének helyreállítása, mert a jövő évi kül- és hadügyi előterjesztések elfogadására is szükséges leendő a delegációk kiküldése. E célból a Reichsrath összehívása nemcsak kívánatos, de egyenesen parancsolóan szükséges.

A magyar kormány óvatossággal került minden oly proposíciót, mely az osztrák belügyekbe való beavatkozásnak még csak legtávolabbi látszatát is feltüntetné, de nem kerülte ki azt a kategorikus kijelentést, hogy nem alkotmányosan kormányzott Ausztriával

semmiféle gazdasági összetartozandóságot fenn nem tart a mai alapon.

Ebben a keretben mozogtak a mai pro és kontra kijelentések, melyekből csak igen kevés támpont mutatkozik aziránt, hogy bármely oldalról történt volna közeledés. A mai tárgyalások ennél fogva még nem vezettek oda, hogy a modus procedendire nézve valamely megállapodás létrejöhetett volna. Ez, amennyiben egyáltalán lehetséges, a holnap folytatandó konferenciáknak van fentartva.

Félhivatalos jelentések.

A Budapesten ma kezdődött közös miniszteri konferenciákról félhivatalosan a következő közlemények adtak ki:

A „Magyar Távirati Iroda“ jelentései így szólnak:

Gróf Thun osztrák miniszterelnök ma reggel, dr. Kaizl és dr. Baernreither osztrák miniszterek már tegnap este Budapestre érkeztek. Kisérletükben vannak: dr. Forstner Rikárd, miniszteri segédtitkár az osztrák miniszterelnökségnél és Slavik Rudolf miniszteri fogalmazó az osztrák pénzügyminiszteriumban. Az osztrák miniszterek ma délelőtt 11 óráig szállásukon, az „Angol királynő“ fogadóban, tartózkodtak. Tizenegy órakor a miniszterek minden kíséret nélkül a miniszterelnöki palotába mentek, ahol már báró Bánffy miniszterelnök s Lukács, Dániel és Darányi miniszterek vártak reájok. Röviddel 11 óra után megkezdődött a miniszterek tanácskozása. Az osztrák miniszterek a miniszterelnöki palotában ebédelnek. Ebéd után folytatják a tárgyalásokat.

A tanácskozás az osztrák és a magyar miniszterek között délelőtt 11 órától megszakitás nélkül délután fél 3 óráig tartott. Fél 3-kor felszolgálták az ebédet. Délután 4 órakor folytatták a tanácskozást, amelyet néhány perccel 6 óra előtt szakítottak meg. Az osztrák miniszterek a miniszterelnöki palotából szállásukra mentek, míg a magyar miniszterek rövid ideig még a palotában maradtak. Kaizl és Baernreither osztrák miniszterek este kirándultak a budai hegyek közé. Gróf Thun miniszterelnök otthon maradt és dolgozott.

nem zúg a haraszt hiába, ahol füst van, ott tűz is van s hogy őket miért nem fogják el?! No bizony, mintha önöknek nem állna módjában a legbecsületesebb embert is elfogatni! De hát mégis, hiába, olyannak kell venni a világot, a milyen!”

És azzal végeztem a szónoklatomat, hogy kártérítést kértem a helyettes vizsgálóbírámtól.

Tekintetes törvényszék! A fiatal ember ezuttal türelmes hangulatban volt, kimutatta előttem, hogy a kérésem hiábavaló. Igen, amikor végtárgyalást tartanak, elítélnék és miután éveket, meg éveket töltöttünk a fegyházban, megengedik a perújítást ilyenkor kiesikarhatunk néha pár garas kártérítést. De mikor ítélet nélkül kötnek utilaput a talpunkra, akkor nem remélhetünk egy krajczárt sem. Az ilyen maganfajta szegény emberért csak nem vonnak felelősségre egy hivatalnokot, ugyebár? Azután meg ugy látszik, a rendőrség és a bíróság különböző valamik, egyik nem felelős a másik ügytelenségéért és a többi és a többi. A helyettes vizsgálóbíró nagy szelidséggel magyarázta meg nekem ezeket a csodálatos dolgokat, miközben szép nyájasan az ajtó felé tolt.

De nekem meg volt a saját eszmém, a czel-lában megszülemlett eszmém. És egyszerre csak kitálatam a fiatal ember előtt:

„Végre is, bíró ur, ön nyolcz napot a börtönben töltöttél velem s emiatt nekem a jövőben kellemetlenségeim lesznek. Nos, engedje meg, hogy valami tiltott cselekedetet kövessék el, olyat, amelyért nyolcz napi börtön jár és amely nekem elégtétel gyanánt fog szolgálni. Ilykép majd kvittek leszünk, én és a társadalom.“

Gondolhatják, hogy a helyettes vizsgálóbíró milyen szemmel nézett reám és hogyan kiabált. Hiába

erősödtem, magyarázattam neki, hogy ha mindenki hozzám hasonlóan okoskodnék, akkor a rendőrség urai jobban meggondolnák magukat és kevesebb tévedést követnének el; nem hederített rám, hanem erőszakkal szabadon bocsátott.

Az én saját külön eszmém azonban nem ment ki a fejemből. Képzeltetik, bíró urak, egy eszme, mely nyolcz nap alatt, zárt czellában, forrongó agyban fogamzott meg és nőtt, milyen gyökereket vet ez az eszme...

„Nyolcz napot töltöttem a börtönben semmiért.

Ha tehát nyolcz napot valóban meg fogok érdemelni, azt én már előre leültem.

Az állam nyolcz napot vett el a szabadságomból. Csak ilyen módon adhatja vissza. Ugy-szólván utalványom van egy kis kihágásra, mint másnak a népkonyhába, amely ellenébe megebedelhet. Csak jelentkeznem kell az asztalhoz.“

Ilyen gondolatokkal jutottam ki az utcára. Azt hittem, részeg vagyok. A napfény, a Szajna, a házak, a fák, a járókelők, a nők láttára szédültem a boldogságtól. Valósággal ittam a szeméimmal és hangosan kacagtam, mint az örült!

Egyszerre csak megpillantok egy rendőrt, aki görbe szemmel néz reám a kacagásom miatt és kétségkívül sápadt, fakó színem miatt is.

„Heuréka!“ mondom magamban. „Megvan a kihágásom, megvan az ebédem a népkonyhában.“

Itt ki kell jelentenem, tekintetes törvényszék, hogy különben sem szeretem a rendőröket. Nagyon is durvák a szegény néppel szemben. Bátrak talán, nem vonom kétségbe. De mégis nem kellene a hatóság hatalmát és éppen a legkényesebb hatáskört az ilyen bárdolatlan emberek kezébe adni. Jól tudom, hogy nem lehet a rendőröket miniszteri

fizetéssel jutalmazni. De mindegy, én nem szeretem őket. Van rá okom.

És most alkalmam kínálkozott, hogy elbánjak egygyel. Gondolhatják, hogy két kézzel kaptam utána.

Odaállok hát a rendőr elé, vigyorogva szölok hozzá:

„No, czimbora, ne mókázz! Ugy se lesz belőled főkapitány.“

Jaj, ha látták volna, jó uraim! Nem akart hinni a szemének, pedig ugyancsak kimeresztette, hogy jobban lásson.

De én erősnek éreztem magamat az utalványom birtokában. A rendőr közeledik. Én még jobban kaczagok. Hiába, boldogságban usztam.

„Ne nyuljon hozzám, vagy ütök, mondom neki.“ Ő megérint.

Én megütöm.

És mialatt betuszkolt a rendőrállomásra, nyugodtan gondoltam magamban:

„Meg van. Beváltottam az utalványomat. A rendőrség kellemetlenkedett velem, visszaadtam neki. Megérdemlem a nyolcz napot. Már le is ültem. Azt nem is számítom, hogy a pajtásaim szemében különb legény leszek ez éset után, mint voltam a rámfogott erkölcsellenes merénylet előtt. Minden rendben van.“

Csak hogy még bizonyos formáságok is vártak rám a saját találmányom szerint vett elégtételért. Meg kellett jelennem a tekintetes törvényszék színe előtt, hatósági személy ellen elkövetett erőszakért. De bizonyos vagyok róla, hogy önök, tisztelt bíró urak, megértettek engem. Im már kvittek vagyunk. Ha nem, akkor nincs több igazság a földön!

A tárgyalásokat holnap délelőtt folytatják a miniszterelnöki palotában. Gróf Thun osztrák miniszterelnök ma este hosszabb sétakocsizást tett a fővárosban.

A „Budapesti Tudósító” pedig ezeket közli:

Gróf Thun, dr. Baernreither és dr. Kaizl osztrák miniszterek ma reggel ideérkeztek és 11 órakor a magyar miniszterelnöki palotába mentek, ahol báró Bánffy, dr. Lukács, báró Dániel és dr. Darányi magyar miniszterekkel megkezdtek a már jelzett tanácskozásokat a közgazdasági kiegyezés ügyében követendő modus procedendi felett.

A gazdasági kiegyezés ügyében követendő modus procedendi megállapításával foglalkozó miniszteri tanácskozások 11 órától délutáni fél három óráig tartottak, mire a miniszterek ebédhez ültek, amely alkalommal a miniszterelnök neje, báró Bánffyné teljesítette a háziasszony tisztjét. Négy órakor folytatták a tanácskozásokat, amelyek ezuttal 6 óráig tartottak. A tanácskozásokat holnap délelőtt folytatják.

Nemzetiségek szövetsége.

A politikai helyzet minden komolysága mellett a közvélemény figyelmét jöideig az a mozgalom fogja lekötni, melyről a leplet marantották le illetékes és igazán jól informált helyről.

A nemzetiségek fészkelődnek. Elérkezettnek látják az időt, melyben kiléphetnek „semlegességükből” és a zavarosban halászhatnak. Ugy nálunk, mint odaát Ausztriában egyszerre jelennek oláhok, tótok, csehek, szerbek és ruthének, hogy előkészítsék a föderalizmus talaját. Egy csehországi fürdőhelyen komplottot szöttek, melynek mivoltáról a következő tudósítás ad képet.

A monarchiában élő különböző nemzetiségek vezérei arra a véleményre jöttek, hogy az osztrák állapotoknak meg kell lennie a maguk konzekvenciájának Magyarországon is és ennek érdekében egy, az összes ausztriai és magyarországi nemzetiségeket felölelő szövetség létesítésére törekcszenek.

A szövetség alakulása, valamint az egész megindítandó akció megbeszélése érdekében a románok, csehek és magyarországi szlávok a nyár folyamán egybegyűltek egy csehországi fürdőben (Karlsbadban), melynek nemzetközi jellege elfedte a sok nemzetiségi agitátor összejövetelének tulajdonképeni célját.

Az összejövetel eredménye az volt, hogy létesült egy előkészítő bizottság, mely a magyarországi nemzetiségek körében megindítandó mozgalom vezetését és rendezését magára vállalta. Az egész akció a bizottság megállapodásai értelmében három kiindulópontból igazgattatnék.

A központi vezetés Bécsben lenne, hol az ifju-cseh és a keresztény-szocialista és katolikus néppárt reakcionárius német képviselőinek köréből kerülnének ki a vezetők.

A második igazgatási pontul Prága jelöltetett ki, honnan a felső-magyarországi tótok dolgoztatnának meg. A prágai központ vezetését a két Dyck ifju-cseh képviselő vállalta el. Az öregebb Dyck a Karlsbadban kapott utasítás felytán már meg is jelent a turócszent-mártoni Zsivena-ünnepen, hol a tótok vezetőivel érintkezésbe lépett. Az ifjabb Dyck János pedig a délszlávokkal lépett összeköttetésbe és egy, Belgrádban közreműködése mellett szervezett titkos komité segítségével Dél-Magyarországra és Horvátországra terjesztette ki a működését.

A harmadik igazgatási pontul végül Bukarest jelöltetett ki, melynek a legfontosabb feladat juiott osztályrészül. A román főváros-

ban sikerült a román konzervatív párt fiatalabb részét a mozgalom számára megnyerni. Az innen kiinduló akció láthatatlan fővezére Tacionescu, volt román közoktatásügyi miniszter, míg a tényleges vezetést Filipescura, a volt bukaresti polgármesterre bízták, ki szeptemberben szabadul ki a Lahováryval vívott párbajból kifolyólag reá mért fogságból. A bukaresti komité intézkedéseit báró Styrcu bukovinai román nemzetiségi képviselő közvetíteté a magyarországi oláhokkal Mocsonyi Sándor és Ratiu János révén.

Mocsonyi és Ratiu között már július havában a nagyszabeni „Saguna”-ünnepélyek alkalmával történtek erre nézve megállapodások, melyekből kifolyólag Ratiu részt is vett a csehországi fürdőben történt nemzetiségi konferencián és ott érintkezett az ifju-cseh politikusokkal.

Ekként az összes nemzetiségek között létrehozott entente cordialnak első cselekménye abban nyilvánulna, hogy az összes magyarországi nemzetiségek ö felsége ötven esztendő császári jubileuma alkalmából deczember hó elején egy monstre-küldöttséget menesztenének Bécsbe, hol ö felségének egy üdvözlő iratot nyujtanának át, melyben felsorolnák panaszait. Az üdvözlő irathoz községenként gyűjtenének aláírásokat.

A küldöttség tagjai Bécsben nemzetiségi gyűlést tartanának, melyben osztrák politikusok jelenlétében föltárnák állítólagos sérelmeiket.

Ezt a bécsi kirándulást és bécsi gyűlést az oláh vezetők azért vették föl a programjukba, hogy Bécsben elmondhassák, hogy a magyar kormány betöltötte a szebeni komitét és semmiféle nemzetiségi gyülekezést meg nem enged.

A császári jubileum alkalmából átnyujtandó föliratot pedig azért találták alkalmasnak, mert felteszik, hogy a magyar kormány az uralkodóra való tekintettel ezt a lojalitási manifesztációt meg nem fogja akadályozhatni és így az aláírások gyűjtése is elég jó alkalom lesz a nép felbujtására.

A császári jubileumot továbbá azért is tartják alkalmasnak a mozgalom megindítására, mert abban a meggyöződésben vannak, hogy mivel a magyarság az uralkodó ötvenesztendő jubileumát nem ünnepli meg, ö felsége méltányolni fogja a nemzetiségi tüntésekben rejlő dinasztikus érzelmeket és képesek lesznek a magyarok rovására ö felségénél maguk mellett hangulatot csinálhatni.

A nemzetiségi vezetők a jelen pillanatot továbbá azért is alkalomszerűnek találják akciójuk megindítására, mert abban a nézetben vannak, hogy a dualizmusnak többé ilyen nehéz válsága nem lesz és azért, ha most nem aknázzák ki a helyzetben reájuk nézve kedvező bonyodalmakat, törekvéseik hosszú időre ismét el vannak temetve.

A romániai sajtónak, úgy látszik, kiadták már az ordre de bataille, hogy a nemzetiségi akció mellett üsse meg a nagydobot. Legalább a bukaresti L'Indépendance Roumaine már megpengette, hogy az erdélyi román kérdés megoldása direkt összefüggésben van azzal, hogy miként oldják meg Ausztriában a cseh-kérdést, pedig ez mégis úgy van, mert az igazságnak és jognak győzedelmeskedése Ausztriában az erkölcsi és fizikai törvények értelmében is ugyanezen eredményeket fogja előidézeni a Lajtha másik oldalán is. A föderalista Ausztriának — ugymond az I. R. — végzeteserű követelménye a föderalis alapokon fölépítő magyar állam. Ezt a magyarok is nagyon jól tudják

s félve töle, igyekeznek védekezni is, de hasztalan, mert a jelzett fatális fordulat kikerülhetetlenül be fog következni és Magyarország föderatív állam lesz s így közel a nap, amely kegyesen rá fog sütni az erdélyi románságra is, kikkel eddigelőly igazságtalanul bántak.

KÜLFÖLD.

A nyughatatlan emigránsok. A montenegrói emigránsok csak nem tudnak nyugodni. Szép szó, hatósági üldözés, kemény büntetés, mind nem fog rajtuk. Fáradhatatlanul, semmi akadálytól vissza nem riasztva, csinálják előszóval és irásban a propagandát ügyüknek s ahol az egyenes eljárással nem boldogulhatnak, ott cselhez folyamodnak. Legutóbb egy „Petrovics nyegus-dinasztia” című, vérmes képekkel tarkított broszürt akartak kinyomtatni. Jártak vele városról-városra, de csak nem akadt nyomdász, aki kinyomatta volna. Végre is nem maradt egyéb hátra, mint ravasz módon Németországba, Lipschébe küldeni a kéziratot s onnét visszacsempészni a kész könyveket. Ez a fogás be is vált, a könyveket a posta szépen beviszi a Balkán-államokba; csak a szerb hatóságok jöttek rá a turpisságra és ezek meg is tiltották a könyv behozatalát.

A nemzetközi jogi intézet. Hágából táviratoznak: A nemzetközi jogi intézet ma befejezte munkálatait. A jövő télészak napirendje a következő pontokból áll: a semlegesek jogai és köteleességei; az oly államokkal szemben követendő magatartás, amelyek nem teljesítik pénzügyi kötelezettségeiket és végül prohibítív rendelkezések a kereskedelmi szerződéseknél.

TÁVIRATOK.

A békekötés.

New-York, augusztus 24.

Mac Kinley elnök a békebizottságot kiegészítette és Edward White louisianai bírót és Tracy volt tengerészeti minisztert a bizottság tagjaivá kinevezte.

New-York, augusztus 24.

Mac Kinley elnök a Párisban legközelebb összeülő spanyol-amerikai békebizottság amerikai tagjainak állítólag azt az utasítást adta, hogy ragaszkodjanak Luzon szigetének megszerzéséhez.

Madrid, augusztus 24.

A regens-királynő dekrétumot irt alá, melylyel a cortezt szeptember 5-ikére hívja össze.

Madrid, augusztus 24.

Az „Alicante” szállítóhajó a spanyol katonák első csoportjával ma érkezett meg Santiago de Kubából Korunába. A kikötőben az összes polgári és katonai hatóságok, valamint nagy néptömeg várta a hajó megérkezését. A sárgalázttól való megfertőzés veszélyétől tartva, nem engedték meg a népek, hogy a hajóra lépjen. Néhányat a beteg katonák közül kórházba vittek, ahol elkülönítve lesznek, a többiek öt napig kórházhajókon maradnak.

Madrid, augusztus 24.

A regens-királynő az „Alicante” hajón visszatért katonáknak üdvözlő táviratot küldött. Az utón nem fordult elő sárgaláz-eset, más betegségekben azonban hatvan katona meghalt.

Madrid, augusztus 24.

Rios tábornok, a Visayas-szigetek kormányzója, táviratában jelenti, hogy u j a b b v é r e s ö s s z e ü t k ö z é s e k történtek a felkelőkkel, akik állítólag 500 halottat és sebesültet vesztek. A spanyolok vesztesége csekély. Rios tábornok a sziget bennszülötteiből hat zászlóaljtal alakított, amelyeknek feladata, hogy megakadályozzák a felkelők betörését Luzon szigetére. Ezenkívül egy kis hajórajt alakított a tengerpart és folyók személtartására.

San-Juan de Puerto-Rico, augusztus 24.

Az itteni kikötőt minden nemzet hajói számára ismét megnyitották.

A magyar liturgia.

Róma, augusztus 24. Az „Osservatore Romano” e hónap 22-én a görög-katolikus rítus magyar bizottságának programját jelezte, mely szerint az az istentiszteletnél a magyar nyelv használatát hozná javaslatba. Ma kijelenti az „Osservatore Romano”, hogy 22-iki számában pusztán mint tudósító szólott a dologhoz, minthogy ebben az ügyben teljesen inkompetens. A nevezett lap hozzátézi: Kötelességünk mindig szorosán és egyedül azokhoz a határozatokhoz alkalmazkodni, amelyeket a szentszék erre nézve hozni fog. (Ez egy kis visszafuratást jelent.)

A Dreyfus-ügyhöz.

Le Mans, augusztus 24. Az itteni megyei tanács egyhangulag annak az óhajlásának adott kifejezést, hogy a haza legéletbevágóbb érdekeiről lévén szó, nyuljon a kormány a legerélyesebb eszközökhöz, hogy a hadsereg ellen rendszeresen folytatott hajszának végét vessen.

Az olaszországi hadgyakorlatok.

Róma, augusztus 24. A Róma környékén tartott lovassági hadgyakorlatok alkalmából Ausztria-Magyarország, Németország és Japán katonai attaséi ebédet adtak Radicati tábornok tiszteletére, aki őket előbb lakomára hívta volt meg. Az ebéd alatt számos pohárköszöntőt mondtak. Pott ezredes osztrák-magyar katonai attasé kifejezte csodálatát az olasz lovasság iránt és azt egy sorba helyezte Európa legjobb lovasságaival. Végül poharát a saját, valamint kartársai nevében az olasz királyra és királynéira, valamint Olaszország jólétére emelte.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— **A király a hadgyakorlatokon.** A félhivatalos „O.É.”-nek ma a következőket jelentik Temesvárról: A lapok tegnapi hírére, mintha testület és hitfelekezetek megjelenése a buziási királynapok programjába fel volna véve, azzal czáfolják meg, hogy ő felsége Buziáson a főispán, az alispán és a helyi hatóságok fejei által fogadtatik s miután a király buziási tartózkodása kizárólag katonai jellegű lesz, ennélfogva legfelsőbb helyről tett rendelkezéshez képest, mindennemű tisztelgések és küldöttségek fogadtatása mellőztetik. Ennek következtében sem felekezeti, sem egyéb küldöttségek nem jelennek meg, illetőleg nem fogadtatnak sem a pályaudvaron, sem ő felsége buziási szállásán. Ezen intézkedések nem vonatkoznak a temesvári polgárság által szeptember 4-én rendezendő szerenádra, melyet ő felsége, tudvalevőleg, különös kegyből engedélyezni méltóztatott, miután a polgárságnak ebbeli óhaját dr. Telbisz Károly polgármester felkérésére báró Fejérvári Géza miniszter, mint a város képviselője, legfelsőbb helyen bejelentette.

— **Angerer érsek halálához.** Bécsből jelentik nekünk, hogy nagy közönség tödült egész napon át az elhunyt dr. Angerer érsek holttestének megtekintésére. Szakadatlanul érkeznek részvétiratok és koszorúk, köztük az uralkodóház tagjaitól, a miniszterektől, a főméltóságoktól és a főnemességtől. A községtanács nevében dr. Lueger polgármester megleghangu részvétiratot intézett a főkáptalanhoz.

— **Frigyes főherceg Pápán.** Frigyes főherceg ma kíséretével együtt Pápára érkezett. Tiszteletére a város ünnepélyesen fel van lobogóva. Az indóházban megjelent Fenyvessy Ferencz főispán a hatóságok főnökeivel. Amint a főherceg Fenyvessy főispánt meglátta, kézsorítással és hosszabb megszólítással tüntette ki, majd a polgármestert mutatlatva be magának. Frigyes főherceg gróf Eszterházy Mórincznál, báró Mattes altábornagy, Sluka és Rupperecht ezredesek pedig a főispánnál szálltak meg.

— **Az olasz királyné mint turista.** Margit olasz királyné ebben az évben sokkal nagyobb mértékben gyakorolta a hegyászó-sportot, mint máskor. A királyné tudvalevőleg rettenthetetlen turista, amiért az olasz Alpes-egyesület tiszteletbeli tagjává is választotta. Aki a piemontú Alpeseket megmászta, egyetlen menedék-kunyhót sem fog

ott találni, ahol nem akadna nyomára annak, hogy Margit királyné már ott járt. Turáin a szép fejedelemszony leveti az udvari élet minden konvencionális nyögét s vidáman barangol a hegyek közt. Nyáron át rendszeren Grenosseyben, báró De Peccoz kastélyában tartózkodik, akinek családjában, úgy látszik, apáról fiúra száll az a tisztség, hogy a savoyai fejedelmeket hegyi kirándulásaikon vezessék. A család mostani fejének nagypapja volt vezetője Károly Albertnek és Viktor Emánuelnek, apja 1895-ben hegymászás közben halt meg, midőn Margit királynét vezette alpesi kirándulásán. A hegymászás alkalmával a királyné a tiroli nők jelmezét viseli. A Grenossey alatt levő völgy tudvalevőleg fontos sztratégiai pont. Itt vívták 1636-ban a spanyolok és sárdíniak az oltani csatát és erre vonult el Napoleon is 1800-ban. Katonai fontossága miatt azon a helyen minden évben nagy hadgyakorlatokat tartanak, melyeket Margit királyné is élénk figyelemmel szokott kísérni. Ebből kedvtelésében a rossz időjárás sem akadályozhatja. Úgy látszik, hogy ez a szerep a katonai élet iránt Vilmos császár előtt is ismeretes, mert a császár néhány nap előtt megsürgönyözte neki, hogy egyik testőr-vadászszázada a marburgi hadgyakorlatokon kiválóan kitüntette magát. Mint olasz lapok írják, a császárnak ez a figyelme nagy örömet szerzett.

— **A löcsei királynapok.** Löcseről táviratozza tudósítónk: Sélley miniszteri tanácsos, az államrendőrség feje, ma Szilágyi, kassai csendőrkörületi parancsnokkal ide érkezett és a helyi hatóságokkal egyetértve, megtette a biztonsági és rendőri szolgálat szervezéséhez szükséges intézkedéseket. Holnap ugyanezen intézkedések megtétele végett a hadgyakorlatok területére eső községeket és utvonalatokat is be fogja jární Sélley és Szilágyi parancsnok.

— **Szilágyi Dezső Dobrinban.** Szilágyi Dezső a napokban várják Dobrinba, az Andrássy grófok kastélyába, ahol rövid ideig üdülni fog. Ott tartózkodik különben jelenleg a gyalui festőkolónia több tagja is.

— **Herczeg Eszterházy Párol.** Sopronból táviratozzák nekünk: A mai napi lapok némelyikében herczeg Eszterházy Párol olyan adatok jelentek meg, amelyek a valóságnak meg nem felelnek, sőt rosszakarat, vagy tájékozatlanság szüleményei s itt hol az elhunytat mindenki ismerte és tisztelte nagy megütközést keltettek. Így nem felel meg a valóságnak, hogy az elhunyt életében pazarló lett volna; valótlan az is, hogy őt helyezték gondnokság alá, mert a hitbizományt nagyatya idejében, ki valóban sokat költsékezt, tették zár alá. Valótlan továbbá, hogy a zárlat két évvel előbb feloldatott, hogy a herczeg a néppártot, akár anyagilag, akár szellemileg támogatta volna. Ráfogás az, hogy ő a legutóbbi választásoknál befolyását akár a néppárt, akár más párt érdekében érvényesítette. Valótlan, hogy fiával eljegyzése alatt konfliktusa volt, mert az elhunyt személyesen kérte meg fia részére Cziráky Margit grófnő kezét s így valótlan az is, hogy a fiától kellett volna pénzt kérnie, vagy az lett volna az ára a házassághoz adandó beleegyezésnek. Való az, hogy az elhunyt nemes gondolkozású derék hazafi volt, kinek ravatala körül részvétellel áll egész Sopronmegye és Sopron város közönsége.

— **A budapesti török főkonzul kitüntetése.** A budapesti török főkonzult, Lufti beyt a szultán a másodosztályú Osman-renddel tüntette ki.

— **Képes levelező-lapok.** Mint az autogramm, levélbélyeg, újságfej-gyűjtés, olyan szenvedély mostanában mindenfelé a képes levelezőlapok gyűjtése. A külföldi ember, legfőképpen a német, nem teszi ki a lábát a városából, anélkül, hogy állomásról-állomásra „Ausichts-Postkarten”-ekkel el ne halmozza az ismerőseit. Ezeknek a levelezőlapoknak, amelyek ilyenformán eljutnak a világ minden tájára, föltétlenül nagy hasznuk is van. Az egyes városok nevezetességeit, látványosságait, szép helyeit, pompás épületeit ezen az uton megismerik az egész világon s ha valaki utra készül, bizonyára odautazik legszívesebben, ahol majd a legszebb, legérdekesebb dolgokat fogja látni. Ebből a szempontból is örömmel látjuk a Divald Károly kiadásában most megjelent budapesti képes levelező-lapokat, amelyekkel nemcsak a hazai ipar

szárnyalja messze túl az effajta külföldi készítményeket, de amelyeknek az a főerdemük, hogy rendkívüli izléssel, körültekintéssel vannak összeválogatva. Budapest legszebb helyei, utcái, palotái olyan pompás fénynyomatokon láthatók ezeken a levelezőlapokon, hogy még az is kedvet kap rá, hogy azokat megnézzé, aki szinte mindennap látja. Ezek az igazán szép képek bizonyára nagy gyönyörűségére lesznek a gyűjtőknek s hatással is lesznek az idegenforgalomra.

— **A Tribuna kihoánása.** A Nagyszébenben megjelenő „Tribuna” című oláh lap „Magyar lobogó az oláh iskolákon” című cikkében nagyon fölháborodik azon, hogy Szent István-napkor a közoktatásügyi miniszter rendeletéhez képest az oláh iskolákra is kitűzték a magyar nemzeti lobogót. A cikkben többek közt a következő passzus is előfordul:

„A magyar lobogó tegnapelőtt ott lengett az összes iskoláinkon. Ha nem láttuk volna, nem hinnők. De most, miután a dolog megtörtént, elfojtva meggyalázott nemzeti büszkeségünk érzelmeit, kérjük a miniszter úrtól, hogy: Tulajdonképen miért rendelte el a magyar lobogó kitűztetését? Talán azért, mert állami ünnep volt? De hisz a mi iskoláink a nép verejtékéből vannak felállítva, miniszter ur, senki sem képes csak egy fillért is felmutatni, melyet értök az állam adott volna. Ismételtén kérjük tehát; mi köze van az államnak a mi iskoláinkhoz? Semmi. Azaz mégis van valami köze. A mi felekezeti iskoláink tudják, hogy az ő legnagyobb ellenségök az állam, mely fokozatosan akarja őket megsemmisíteni. Ha ez volt a lobogó kitűztetésének indító oka, úgy nincs többé semmi szavunk . . .

— **Zivatar, Kopenhágából táviratozzák:** Tegnap este ismét nagy zivatar volt Fimen és Seeland szigetén. Eddig husz tüzesetet jelentettek, amelyeket a zivatar okozott.

— **Halálozások.** A fejérmegyei Etyek községnek, amely a magyar református egyház életében egykor nagy szerepet játszott, de most már alig száz hívőt számlál, gyásza van. Rumek Gábor, az egyházközségnek negyven év óta lelkeze, 85 éves korában meghalt. A szabadságharcban honvédhadnagy és székesfejérvári várnagy volt. — Csikvacsárski Lázár György volt országgyűlési képviselő Déván meghalt. Az elhunyt Hunyadvármegyeinek volt tiszti főügyésze.

— **Tüzek.** Csicszerben tegnap délután egy óra tájban tűz ütött ki és fél kettőre már 65 lakóház és számos melléképület égett. Mind elpusztult és a kár több mint százezer forint. Hat ember is súlyos égési sebeket szenvedett. A tűz azért harapódzott oly gyorsan, mert nagy volt a hőség és szárazság, a házak szalmával fedték, a nép pedig a közeli N.-Kaposon volt vásáron. Szél is fujt és a víz mihamar kiapadt a kutakból. Az éjjel sikerült a pusztító elemet megfékezni. A parochiát nagy nehezen megmentették, ha ez is meggyul, még ötven ház porrá ég. — Gróf Csáky Zeno szepesi főispán falujában, Wellbachon, 21-én délután fél három órakor gondatlanságból tűz keletkezett, mely rövid idő alatt hét házat a hozzájuk tartozó istállókkal együtt elhamvasztott. A szerencse az, hogy a károsultak valamennyien biztosítva voltak. A mentés körül kiváló érdemeket szerzett Janesco Endre ottani körjegyző és tűzoltóparancsnok és csupán neki köszönhető, hogy a gabnával megrakott pajtákát a tűz megkímélte. A tűznél a hatóság részéről ifj. Holénia Sándor szolgabíró tette meg a kellő intézkedéseket.

— **Papnövendékből fináncz.** Majláth erdélyi püspök vakbuzgósága ugyancsak keveset használ az anyaszentegyháznak. Ismeretes az a rendelkezése, hogy olyan papnövendéket, aki vendéglőben bort vagy sört iszik, a szemináriumtól kicsapat. Ezt a tavaszaszal meg is cselekedte, amidőn ezen a czimen három jeles papnövendéket relegált az intézetből. Az egyik tudvalevőleg agyonlőtte magát, a másikról nem beszél a krónika. A harmadik azonban könnyebben fogta fel a dolgot és felcserélt fináncznak. Érdekes még megemlíteni, hogy a püspök a három növendéket teljesen ruha nélkül bocsátotta el, mivel a rajtuk levő ruhákat az intézettől kapták. Ennélfogva úgy kellett összekoldulniok a szükségeseiket ismerőseiktől.

— Az Ischli szonáczió. Emiatt, hogy Ischiben egy fanatikus fiatal pap belekötött Sívging németalföldi zongoraművészebe, amiért harangkondulásra nem akarta megemelni kalapját. Ma azt táviratozzák Ischiből, hogy Sívginget este hat órakor szabadlábra helyezték. Az államügyészség 1000 forint óradékot kért; ötszáz forintot maga a művész helyezett letétbe, az összeg másik felét pedig Wiesinger polgármester deponálta Ischl község nevében. Hír szerint ma jelentést tettek az esetről a felségének. Az affaire az ischli vendégeknél két nap óta egyetlen beszéd tárgya. A község lakossága attól tart, hogy a furdóvendégek száma ez incidens miatt meg fog csapanni. A holland művész számos jótékonyági akcióban vett részt, úgy, hogy Ischl nagy hálaival tartozik neki.

— Nászuton. Zürichből táviratozzák nekünk: Günther Ernő schleswig-holsteini herceg és felesége Dóra kobergi hercegnő nagy kísérettel ideérkeztek.

— Műtörténelmi kiállítás Kolozsvárott. Kolozsvárott a Mátyás-szobor leleplezése alkalmából műtörténelmi kiállítás nyílik meg. A rendező-bizottság most felhívást bocsátott ki a közönséghez, hogy akinek a tárlat gazdagabbá tételére bármiféle tárgya van, azt jelentse be. A szoborleleplezés és a kiállítás 1899-ben lesz.

— Kitüntetés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Iház Lajos hathalmi földbirtokosnak, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Kaland az erdőben. Léváról írják, hogy Kovács Elemér, a Budapesten állomásozó 16. huszárezred önkéntese, aki jelenleg a bars megyei Garam községben van szabadságon, tegnap sétalovaglást tett a közeli víbnyei erdőbe. Midőn estefelé hazatért, a vidéken nagyszámban tanyázó kóborczigányok közül egy csoport megtámadta azzala szándékkal, hogy kirabolják és lovát elvegyék. Az önkéntes szorongatott állapotában kardjához nyúlt és maga körül hadonázott. Erre a cigányok egyrésze odább állott, néhányan azonban nem tágtottak mellőle. Az egyik meg akarta fogni a lovabláját, Kovács ezt észrevette és odavágott kardjával. Eközben a cigány jobbkézének négy ujját tőből levágta. Ezt látva a többi, kerekelt oldott.

— Előleptetés a rendőrségnél. A belügyminiszter Rudnay főkapitány előterjesztésére Ferencz Albert fizetés nélküli fogalmazót valóságos fogalmazóvá a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába léptette elő. Csobánecz Pál rendőrnököt segédfogalmazóvá, Hollefreund Béla és Domonkos Gyula gyakornokokat irnokokká neveztek ki, Keresztessy Gyula, Kulifay Gyula és Borszék Ákos végzett joghallgatók segélydíjas gyakornokok lettek. Trássy Pál hivatali segéd tisztviselő lett, Lajtos Andor díjnokot pedig fizetés nélküli hivatali segéd tisztviselőnek neveztek ki. A belügyminiszter előleptette továbbá Lévy Antal fogalmazót a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába, dr. Vaday Antal detektív felügyelőt a X. fizetési osztály 2-ik fokozatába és Nagy Károly rendőrnököt a XI. fizetési osztály 1. fokozatába.

— Ács munkások strikeja. A fővárosnak körülbelül hétezer főnyi ács munkása most bérmozgalmat indított, amely könnyen nyílt kenyérvitátárra vezethet a munkások és munkaadók között. A munkások, mint mindig, keveslik a bért és sokalják a munkaidőt és azonkívül még több más követelésük is van. A munkások most még hajlandók egyezkedni és memorandumot adtak át a munkaadóknak, amelyben felsorolják követeléseiket.

A memorandum elmondja, hogy tekintetbe véve azt, hogy éveken át drágulnak az élelmiszerek és a lakások s a munkások között emiatt bekövetkezett nehéz megélhetési viszonyokat, feltétlenül szükségesnek tartják, hogy a munkaadók a munkások helyzetének javítására a következő követeléseiket teljesítsék.

1. A most érvényben levő tíz és fél órai munkaidő helyett kilencz és fél órai munkaidő legyen az eddigi módon, azaz félóra reggeli, egy óra ebédszünettel. A munkaidő kezdete reggel hét órakor, vége este hat órakor; a vasárnap és ünnepnap munkák a most érvényben levő munkarend szerint megmaradnak.

2. Miután a segédeknek ezideig semminemű megállapított, vagyis bizonyos fizetésük nincs, a munkarendbe foglaltassék be, hogy a minimális munkabér óránként 23 krajczár.

3. Az akkordmunka töröltessék el, miután így a munkást a „parti-vezető” is megrövidíti.

4. Időn túl csak föltétlenül szükség esetén szabad dolgozni s akkor a bérminimum kétszerese fizetendő.

A memorandum végén a segédek azt a reményüket fejezik ki, hogy a munkaadók követeléseiket mielőbb megadják. Ebben azonban nem igen bizakodhatnak a munkások, mert viszont a munkaadók is panaszkodnak. Ilyenformán már előre vette árnyékát egy nagy ács-strike, amely a jövő hónap közepére várható. Hogy a strike-ot alig lehet kikerülni, azt bizonyítja az is, hogy a munkások erősen készülnek rá s a vidékre és külföldre már most ezrével küldték szét a szokásos fölhívásokat, hogy:

„Ácssegéd Budapestre ne jöjjön!”

A segédek a strike-mozgalommal azért lépnek föl most ószzel, hogy pressziót gyakoroljanak a munkaadókra. Az előrehaladott munkaidő miatt az elvállalt munkákat ugyanis kettőzött erővel kell folytatni, hogy az építkezéseknél a munkát az időn be lehessen fejezni, mert ha nem fejezik be, akkor a munkaadókat nagy kár éri. Erre a kényszerhelyzetre spekulálnak a munkások s hogy ennek mi eredménye lesz, az a jövő héten már ki fog tűnni.

— A Szent István-napi körmenetre fölzarándokolt vidékiek az ünnepnap délutánján nagy csoportokban látogatták meg a főváros legszebb látnivalóját a Bem-Petőfi körkört, melynek híre-neve a legutolsó falucskába is eljutott már. Debreczeni civisnek, komáromi szekeresgazdának és a szepesi svábnak egyazon véleménye volt: nem lehet olyan jó híre, olyan dicsérete ennek a nagyszerű képnek, amit — aki látta — meg ne tetézne. A körkört különben a héten megnézte báró Bánffy Dezső is a nejével.

— Rákóczy botondja. Meghibbant elméjű fiút vittek be az éjjel a főkapitánysághoz. Hajómunkások találták a felső rakodó-parton a földön heverve. Gyanusan viselkedett s attól félték, hogy kárt tesz magában. Mikor a főkapitányságnál megkérdezték, hová való és mit csinált a rakodóparton, elmondta, hogy Deésről való és csizmadia-tanuló. Tulajdonképen azért jött a fővárosba, hogy Rákóczy hamvainak hazaszállítására körül segédkezzék. Ignác Pál, — mert így hívják — magával hozta egyáltal gyermekes betűkkel összerótt saját verseit, melyek mind Rákóczy dicsőségéről és a hazafiságról regélnek Csizmadia-inas létére szinte szokatlan intelligenciával beszél, de gondolkozása mégis zavart és látszik rajta, hogy egy rögeszme befolyása alatt áll. A rendőrség a tizenhét éves fiút a tolonczházba vitette s onnan elküldi szüleibe.

— Beiratások a műegyetemen. A József-műegyetemen a beiratások szeptember 1-én kezdődnek és 10-ig tartanak. Ez időn túl csak kellően megokolt írásbeli folyamodásokat vesznek figyelembe, melyeket nyolcz napon belül a rektor, azonnal a közoktatásügyi miniszter intéz el. Tényleges katonai szolgálatban állók október 8-ig vételnek föl. Az első évfolyamba belépő hallgatók a fülvételkor névjegyalakú arcképüket tartoznak benyújtani.

— Gyilkosság szerelémföltáshól. Krassó-Szörény megye Batyest községében a napokban Susnik Tamás vasuti munkás késszurásokkal meggyilkolta Braschum Rózát, akivel tíz év óta együtt élt. Gyilkos tettének elkövetése után azonnal jelentkezett a facsétú csendőrsőn és ott előadta, hogy kedvese néhány nap előtt elhagyta egy fiatalabb emberrel, ezért számolt le vele.

— A könyvkereskedők réme. Schrödter Miklós 32-ik gyalogezredbeli közlegény különös módon szerzett magának pénzt. Karjára vett valami katonai tiszt ruhadarabot és oldalfegyver nélkül — mintha valami tisztiszolga lenne — bement hol az egyik; hol a másik fővárosi könyvkereskedésbe. Kért egy könyvet és míg kiszolgálták, elcsent egy-két értékes könyvet és a ruhadarabot ráterítette. Az ellopott könyveket aztán különböző antikváriusoknál potom áron eladta. Ezt a manipulációt hónapokon keresztül üzte, míg rajta nem érték. Ekkor könyörgésre vette a dolgot és el is ereszt-

tették, mikor rájöttek, hogy már régóta üzi rendszeresen a lopásokat, megtették ellene a feljelentést. Hosszas keresés után a detektívek ráakadtak Ujpesten és — miután időközben otthagya a katonaságot — letartóztatták.

— Szörnyű véletlen. Gavosdián, egy lánssági kis faluban a körjegyzőnél levő nevelő az ugyanannál a családnál szolgáló szakácsnának vétkes könnyelműségéből kilötte mindkét szemét. A nevelő éppen a gyermekeket tanította, midőn egy szilvamágnagyot roppant az ő fején. Hátranéz s ott látja, a sikeres dobásán mosolygó szakácsnét. Erre hirtelen felkapta a mellette levő Flaubert-puskát, hogy megjessze vele a fehércselédet. A serétre töltött fegyver véletlenül elsült és a szerencsétlen szakácsnának mindkét szemét kilötte. A nevelő látva, hogy mit tett, ájtultan rogyott össze és most súlyos betegen fekszik. A vizsgálatot megindították.

— A francia pezsgő bánata. Kevés pezsgőt fogyaszt a világ — panaszkodnak a francia pezsgőgyárosok és panaszuk nyomán a francziák millióinak lelkére mélységes bánat borult. Ha a pezsgő bánkodik, akkor minden igaz francia együtt érez vele. A gyárosok mélabus jelentése megczáfolja a modern regények és a Illustration novelláinak íróit, akik írásaikban hihetetlen pazarossággal ontják a finomnál finomabb pezsgőket. A fogyasztás hanyatlása már évek óta tapasztalható, az 1896-ik esztendőben példának okáért 28,359.913 palackot fogyasztottak el, 1897-ben azonban már csak 27,487.987-et, ami rettenetesen nagy csökkenés. Mintegy intő szózatul az éjjeli lokalitások és a „chambres particulières-ek látogatóinak hangzik az a hír, hogy Rheims, Epernay, Ay és a többi pezsgőváros pincezében rohamosan szaporodik a készlet. A jelenlegi készletet 111,181.581 palackra becsülik, ami körülbelül 250.000.000 frank értéket képvisel. A fogyasztás nem áll arányban a termeléssel: ez a bánatos nemzetgazdasági szótlam a pezsgőpalackok kebléből is ki-kitör. A fogyasztás évről-évre csökken, a készlet pedig óriási mértékben, szinte aggasztóan növekedik. A gyárosok most a kormányhoz fordultak, hogy diplomáciai uton szerezzen újabb piacokat a francia pezsgőnek. Pezsgőkedvelőkben nincs hiány, ezt tudja mindenki, csak azoknak az embereknek a száma fogy, akik meg tudják fizetni a gyöngyöző italt...

— Betörés egy ékszerüzletbe. A Ferenczkörút 30. szám alatt levő ékszerüzletbe az éjjel ismeretlen tettesek behatoltak és onnan mintegy 150 forint értékű ékszert elloptak. A rendőrség a tolvajokat keresi.

— Ismeretlen öngyilkos. A Ferencz József-híd pesti oldalánál tegnap délután egy uriasan öltözött férfi a Dunába ugrott és nyomtalanul eltűnt a hullámok közt.

— A 100.000 koronás főnyereményt nyert 94780. számú 8/s sorsjegyet Schlesinger J. és Társa bank- és váltóüzlete (főelárusítóhely) V. Ferencz József-tér 8. adta el a szerencsés nyerőnek.

Napi rend.

Naptár: Csütörtök, aug. 25. Római katolikus: Lajos kir. — Protestáns: Lajos. — Görög-orosz: (augusztus 13.) Maxim hv. — Zsidó: Elul. 7. — Nap két 4 óra 54 perczkor, nyugoszik 6 óra 37 perczkor. — Hold két d. u. 2 óra 12 perczkor, nyugoszik 10 óra 18 perczkor este.

A közoktatásügyi miniszter nem fogad. A belügyminiszter fogad d. e. 10 órakor. A honvédelmi miniszter fogad déli 12 ó. A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Nemzeti múzeum: Természettajzi tár nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 60 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Egyetemi könyvtár nyitva 8—12-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 8—8 óráig. Múzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig. Az új országgház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett. Az egyetemi füvészkert (Üllői-ut) nyitva reggel 7-től este 7-ig.

Technologiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig. Természettajzi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körút 4.)

Az iparművészeti múzeum, nyitva d. e. 9—1-ig és 3—6-ig.

Iparművészeti társulat kiállítása nyitva d. e. 9—12-ig és 2—5-ig.

A „Hódoló diszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrásy-ut végén, látható reggel 9-től este 8 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Az utazók biztonsága.

— Vasuti reform. —

Ebben a vasuti szerencsétlenségekkel bővelkedő időben bizonyára mindenkit érdekelni fognak azok a kísérletek, melyeket a szakemberek a szerencsétlenségeket elhárító találmányokkal tesznek. Legújabbán két ilyen találmány foglalkoztatja az osztrák vasuti köröket. Mindegyik az összeütközések, a szerencsétlenségek leggyakoribb okozójának megakadályozására készült.

A két találmányról a következő tudósítást kaptuk.

Mivel a vasuti szerencsétlenségek túlnyomó részét a vonatok összeütközése okozza, a tudós mérnökök arra törekednek, hogy olyan szerkezetet találjanak ki, amely előre jelzi, ha ugyanazon síneken előlről vagy hátulról egy másik vonat közeledik. Ennek a fázisának már is megvan a kívánt sikere. Legutóbb két ilyen vészjelző készülékkel tettek kísérletet a mind a kettő fényesen bevált.

Az egyik készülék feltalálója Sacek János, egy zizkovi (Csehország) fiatal ember, aki találmányához a villamosságot hívta segítségül. Ez a vészjelző teljesen fölöslegessé teszi a külön Blockrendszerű *) vagy más, a pálya mentén felállított jelző-készüléket és leveszi a vonatvezető válláról azt a fázisát, hogy az egész uton minden figyelmét a jelző-készülékekre összpontosítsa; sőt ellenkezőleg, a készülék a vonatvezető minden közreműködése nélkül oly éféken jelzi a közeledő vagy az illető vonat előtt robogó másik vonatot, hogy a fenyegető veszélyt csak a legnagyobb fokú lelkiismeretlenség hagyhatja figyelmen kívül.

Sacek találmánya függetlenné teszi a jelzést vihartól, ködtől, hófúvástól s az éjszaka sötétségétől is. A készülék az egyes alkatrészek finom kivitelés és jókarban tartása mellett okvetlenül is biztosan működik. A találmány lényege a következő: Sacek a nyílt pályát két, fő-Block-állomás gyanánt szolgáló pályaudvar között egyes Blockszakaszokra osztja, melyeket a rendelkezésre álló őrházak szerint lehet beosztani.

Minden mozdony, abban a pillanatban, midőn egy-egy ilyen szakaszra ér, azt teljesen önműködőleg villamos térére változtatja, amennyiben mindaddig, míg a vonat a Block-szakaszban mozog, a sínparban pozitív villamos áram működik. Már most, ha egy másik mozdony egy ilyen villamos Block-szakaszba — akár ugyanazon, akár ellenkező irányban, — berobog, tehát szemközt, vagy hátulról közeledik a vonathoz, ellenáramot indkál, és így a meglevő áramot megszünteti. Ebben a pillanatban úgy a vészjelzőt, mint a vészjelző hozó mozdonyon egy csengő-szerkezet jó működésbe, mely mindaddig cseng, míg azt a mozdonyvezető meg nem állítja. Sacek találmánya egy- és két-sines pályán egyaránt alkalmazható.

A másik találmány Sponar-Adler és Konecny mérnököké. A készülékkel augusztus 19-án tettek kísérleteket, melyeknek eredménye teljesen kielégítő. A készülék főrésze egy vasból készült rácszerű alkotmány, mely a pályatesten úgy van elhelyezve, hogy a vonat alatta szabadon keresztül mehet. A rács vízszintes rudján, mely alatt a vonat elrobo, egy fehér jelzőkorong és egy, úgynevezett szeleprud van alkalmazva. Ha a pálya szabad, akkor úgy a jelzőkorong, mint a szeleprud vízszintes helyzetben vannak, ha pedig a pálya „tilos“-nak van jelezve, akkor a készülék ezen két része függőleges helyzetben van. A mozdonyon egy, a biztonsági szeleppel összefüggő és a rács szeleprudjának megfelelő kapocs látható, melybe veszély esetén a függőleges helyzetben levő szeleprud, mikor a vonat a készülék alatt elrobo, beleakad, úgy, hogy a kapocs lecsapódik és ezáltal a szeleprud megnyílik. A kitóduló gőz már most megszólaltatja a mozdony sípját s egyszerűen a vacuum-fék is működésbe jő, úgy, hogy a vonat a készülék

*) Blockrendszerű jelző-készülék a nyílt pályán evő olyan szerkezet, melyet valamelyik közeli állomásról igazgatnak.

léktől legfeljebb néhány száz lépésnyire, a vezető minden közreműködése nélkül, magától megáll.

A készülékkel tett kísérlet kitünően sikerült. A kísérlet céljára egy gyorsvonatot állítottak össze, mely 85 kilométer óránkénti sebességgel mozgott. Előbb feltették azt, hogy a vonat vezetőjét halálos baleset érte, tehát, hogy a vonaton nincs vezető. Ez esetben a vonat a készüléktől körülbelül 600 lépésnyire állott meg. Másodizben vonatvezető is volt a vonaton, akinek sikerült a veszélyt jelző ponttól már kétszáz lépésnyire megállítani a vonatot.

Természetes, hogy ezen vészjelzők használatosságáról még nem lehet végleges ítéletei mondani, mert a kísérletek sikerét nagyban előmozdították a gondos előkészületek. Csak a gyakorlat fogja megmutatni, hogy mennyire lehet megbízni bennök, midőn az eredményt semmi külső körülmény sem fogja befolyásolni. Annyi bizonyos, hogy az emberiség osztatlan halálosára számíthat, aki ezt a kérdést véglegesen megoldja.

Az orosz nép degenerációja.

Pétervár, augusztus 20.

Az orosz alsóbb néposztályok egészségi állapota, a folytonosan pusztító ragadós betegségek okozta nagy halálozási számarány s a rendetlen életmód következtében bekövetkező fizikai elcsúszás mélyregelesen elszomorítja az intelligenciát és igen sok gondot adnak a kormánynak.

Azok a statisztikai adatok, amelyek elszórvan megjelennek a lapokban, rettenetes dolgokat beszélnek el a csári birodalom népének egészségi viszonyairól. Legutóbb a „Peterburgszkija Vjedomosztij“ című előkelő lapban Raiszkij statisztikus adott ki hosszabb kimutatást a halálozásokról és a ragadós betegségekről.

Raiszkij cikkének előszavában megjegyzi, hogy a városokban semmivel sem kedvezőbbek az egészségi állapotok mint faluhelyen. Így például az 1898. évi július 14-ike és 21-ike közötti héten Moszkvában 44-9 haláleset jutott minden ezer lakóra, Péterváron pedig 29, míg ugyanazon a héten Párisban 16-3, Londonban 14-5, Berlinben 16-7 halott esett ezer lakóra. És ez a két kiragadott szám — a moszkvai és pétervári — nem valami különösen rossz hétről való; a hullámzásban nagyon kevés különbség szokott lenni, mindössze egy-két százalék.

Az egész esztendei halálozások száma Oroszországban, igen optimista számítással 32 minden ezer lakó után, míg Franciaországban csak 22, Svájcban és Hollandiában 20, Angolországban pedig 18-5.

Azonban Oroszországban sem mindenütt olyan rosszak a viszonyok. A balt tartományokon például csak 19-20 haláleset jut ezer lakóra, Orosz-Lengyelországban 23, és a lithván-fehérorosz kormányzóságokban 27; amiből az következik, hogy Nagy-Oroszországban harminczkettőnél több halott jut ezer emberre. Az egyes kormányzóságok közül külön érdemes megemlíteni, hogy a belső orosz kormányzóságokban 40-54 haláleset jut ezer lakosra; például a moszkvai kormányzóságban 53-4. De ez még nem is a legrosszabb, mert vannak 60-70-es kerületek is, sőt a krasznojarszki, ahol sohasem szűnik meg a difteritisz, tíz százalékos, vagyis minden ezer emberből százan halnak meg.

A difteritisz különben nemcsak a krasznojarszki kormányzóságban, hanem az egész országban megfészkelte magát és az 1886-1890-iki évek statisztikája horzasztó adatokat mond el annak a betegségnek a terjedéséről.

Eszerint a kimutatás szerint:

1886-ban meghalt	8 kormányz.	25.756,	megh.	8563
1887-ben	15	46.136		18.698
1888-ban	29	63.613		23.412
1889-ben	46	83.275		33.816
1890-ben	65	124.197		44.428

Ez a statisztika, noha igen hiányos, mégis megdöbbentő. A difteritiszen kívül a himlő, a tifusz, váltóláz és croup is állandóan tizedelik a lakosságot.

Ijesztő módon terjed a lakosság között a bujakór is. Ez a rettenetes betegség belefészkelte magát a családokba és egész helységeket megfertőzött. Ukrajnában, a kievi, cherszoni és karkovi kormányzóságban, továbbá Volhíniában és Podoliában a lakosságnak 30 százaléka bujakóros. A szamarai, penzai és oreli kormányzóság különböző kerületeiben az egész esztendőben kezelt betegek 30 százaléka bujakóros. És hányan vannak, akiknek bajáról a hatósági orvosok nem tudnak!

Igy állanak a dolgok jelenleg. Az intelligencia szomorkodik, a kormány meg a fejét fájditja. Ez minden, amit tesznek. Ha csak annyit is tennének a rothadó nép regenerálására, mint amennyit az orosz egyház hitelnyújtásainak visszatérítéséért, milyen jó volna az! Akkor nem fogyna olyan rohamosan a katonai szolgálatra képesek száma, és nem rohanna hanyatthomlok az egész nép a fizikai degenerációba!

Felekezetek gyűlései.

Ugy a katolikus körök kiküldöttei, mint a bányakerületi ágostai hitvallású egyházkerület ma folytatták tanácskozásait. A katolikus körök kongresszusán ma már csak akadémikus kérdéseket fejtegettek, az evangélikusok gyűlésében pedig folyó ügyek hosszú sorozatát intézték el. Az ülésekről szóló tudósításaink ezek:

(A katolikus körök kongresszusa.)

A tegnap megalakult katolikus körök országos szövetsége ma délelőtt folytatta nagygyűlését Eszterházy Miklós Móríc elnöklése alatt.

Az ülés megnyitásával dr. Gyürky Ödön titkár felolvasta báró Hornig veszprémi püspök üdvözlő levelét, melyben köszönetet mond a megemlékezésért és biztosítja az elnököt, hogy a nagygyűlésnek vallásos és hazafias törekvéseit kiváló rokonszenvvel kíséri. Ezután három előadás következett.

Az első Palotai László nagyváradi kanonok tartotta „A katolikus egyesületek és a katolikus hitélet“ czímen.

Az éljenzéssel fogadott előadás után gróf Zichy János lépett a felolvasó asztalhoz. „A katolikus egyesületek és a szociálizmus“ czímen tartott előadásában azt fejtegeti, hogy csakis a katolizmus alkalmas egy rendíthetetlen erkölcsi alap megépítésére. A szociálizmus alapelve az atheizmus. Minthogy pedig a katolikus egyleteknek főfeladata a hitélet fejlesztése, világos, hogy a törekvésükkel megintatják a szociálizmus gyökerét: a vallástalanságot. Arra husdit tehát a felolvasó, hogy mennél több katolikus egyesületet szervezzenek az országban. Mócsy Antal országos képviselő „A katolikus egyesületek és a katolikus nevelésről“ tartott előadást, amelyet szintén tetszéssel fogadtak.

A napirend ezzel ki volt merítve, s a nagygyűlés gróf Eszterházy Miklós Móríc elnök zárószavaival ért véget.

Délben egy órakor a nagygyűlés tagjai lakomára gyűltek össze.

(Az evangélikusok gyűlése.)

A bányai ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület ma délelőtt folytatta közgyűlését Fabiny Teofil és Sárkány Sámuel püspök elnöklése alatt. Mindenekelőtt a jogügyi bizottságba választottak két tagot, majd a kerület képviselőit választották meg az egyetemes gyűlésre. Jobbára a tavalyi tagokat, az espereseket és felügyelőket választották meg most is.

Az aszói leánynevelő intézet jelentését tudomásul vették s köszönetet szavaztak az intézet felügyelő bizottságának.

Ezután Zsigmondy Jenő mutatta be a jogügyi bizottság jelentéseit. A turóczi egyházmege kérvényét terjesztette elő mindenekelőtt, melyben azt kéri a turócziak, hogy miután nekik törvényesen megválasztott alesperesük és helyettes felügyelőjük van, a központ által kiküldött főesperes és felügyelő vonuljanak vissza s adják át a tehet a törvényes tisztviselőnek.

Szeberényi, Klimó Mihály, Dankó Károly, dr. Kralik Lajos felszólalása után Zsilinszky államtitkár szól beküldékeny hangon. A szónokok túlnyomó része elismeri, hogy ámbár annak idején indokolta volt a helyettesítés — azóta a turóczi egyházmegegyében annyira megváltoztak a viszonyok, hogy immár indokolt volna a törvényes állapot visszaállítása.

A közgyűlés a jogügyi bizottság javaslata ellenére úgy határozott, hogy a turóczi egyházmegegyében a rendes állapotokat helyreállítja s a törvényesen megválasztott felügyelőt és esperest hivatalába visszahelyezi.

A jogügyi bizottság többi referátumát a bizottsági javaslat értelmében fogadták el.

A missziói bizottság jelentését tudomásul vették.

A számvizsgáló bizottság jelenti, hogy a múlt évi számadásokat rendben találta s a jövő évi előirányzatot is átvizsgálta.

A püspöki segédhivatalok kezelésére nézve fennálló szabályrendeletet elfogadták s jóváhagyás czéljából felterjesztik az egyetemes gyűléshez.

A horvát-szlavon ág. hitv. ev. egyházak tudvalevőleg újabb törvényes határozat szerint a magyarországi ág. hitv. evang. egyház egyeteméhez tartoznak. Belohorszký Gábor bácsszeremi főesperes ez alkalommal azt indítványozza, hogy a horvát-szlavon egyházak egy külön esperességgé egyesítenessenek, mely mint esperesség a bányai egyházkerülethez tartozzék.

Fabiny Teofil elnök e kérdésben azt az indítványt terjeszti elő, hogy a kerületi közgyűlés mondjon alattvalói hódolattal köszönetet a királyi felségnek és a kormánynak azért a határozatáért, melylyel a horvát-szlavon egyházak hovatartozásának kérdését a magyar ág. ev. egyház óhaja értelmében eldöntötte. Együttal kérje fel az egyetemes gyűlést a részletekre vonatkozó intézkedések megtételére, nehogy a bányai egyházkerület ily kezdeményezése félremagyarázható legyen bárki által.

A közgyűlés ily értelemben határozott.

Mikor huszévesek voltunk . . .

A francia újságok időről-időre egy-egy filozofiai, erkölcsi vagy szépirodalmi kérdéssel ostromolják a társadalom és művészet előkelőségeit. A beérkező elmés válaszokat gyönyörűséggel olvassa a párisi ember. A „Figaro” — mint annak idején megirtuk — ezuttal a huszéves kor álmairól, ideáljáról kért felvilágosítást és arról, hogy a későbbi évek megvalósították-e ezeket az ábrándokat. A multkoriban Aurelien Scholl, Hyacinthe aya és Judic asszony válaszait közöltük, azóta a „Figaro”-ban megjelent feleletek közül a következők a legérdekesebbek:

Maurice Donnay.

Az új francia színműírók között előkelő helyet foglal el Maurice Donnay; különösen „Amants” című darabjával keltett nagy figyelmet. A „Figaro” kérdésére így válaszol:

„Mikor huszéves voltam, egyedül az volt az ideálom, hogy rendkívüli eleganciával éljek és egy férjes nő, egy nagyvilági nő legyem a kedvesem. Hogy ismerjem Sarah Bernhardot és beszéljek vele, hogy Coquelin szavalja el egy monologomat; hogy időnkint a Chat noir-ban halljam nyomtatott verseimet: imo ezek voltak az álmaim. És az idő mind megvalósította azokat.

Kétségkívül kieszelhetnék kevésbé gyermekes vágyódásokat is és ma, amikor harmincznyolcz éves vagyok, huszéves korom ideáljait nemesebbnek és költőibbnek is rajzolhatnám. De őszintén akarom válaszolni.

Maurice Donnay”.

Victorien Sardou.

A híres színműíró megtagadott minden írásbeli nyilatkozatot, mert az ilyen természetű kérdésekre, mint mondotta, elvből nem felel. De hogy ne adjon kosarat olyan tekintélyes lapnak, mint a „Figaro”, egy interviewban előszóval válaszolt a fölvetett kérdésre:

„Huszéves koromban — így meséli Sardou — mikor még a Luxembourgkert öreg fái alatt bolyongtam, ez volt az ideálom: Huszezer frank évi jövedelem, ezer—ezerkét száz kötetből álló könyvtár és egy kis falusi ház, körülbelül olyan, mint a Rue de Vaugirard-on lakó öre, amely mellett kacsák uszkálnak a pocsolyában. Mindezt persze saját munkám segítségével akarom elérni. Erdemrendekre, kiténtetésekre, az akadémiai fraktra és hasonlókra nem gondoltam a legtávolabbról sem. És ha ma eszembe jut ifju álmaimnak szerénysege, nagyon bölcsnek találom ezt. A mai fiatal nemzedék, amely az árral uszik, talán nagyra-vágyóbb.”

Ezeket mondja Sardou, aki huszéves korában tudvalevőleg nagy nyomorban élt. Napközben latinul tanított, éjjel pedig első drámáját írta, a „Képzelt barátok”-at. Ez a darab sohasem került a nyilvánosság elé.

A színpadon először a „Diák-csapszék” című darabjával mutatkozott be de ez a színműve is

csafosan megbukott. Másnap pedig, mikor néhány színész meglátogatta lakásán, nyugodtan dolgozott egy új darabon.

— Jóvá kell tennem vereségemet — mondta — ez a kis incidens nem veheti el hátországomat.

És bár Sardou nem válaszol a „Figaro” második kérdésére (hogy t. i. álmait megvalósultak-e), tudjuk, hogy az évek busásan beváltották huszéves korának ábrándjait.

Jules Lemaitre.

A nálunk is ismert színműíró és Franciaországban Sarcey mellett legkiválóbb kritikusa, ezeket mondja a huszéves kor álmairól:

„Az érett kora férfi, telve emlékekkel, tudással, melancholiával, visszagondol az évek mulására, felidéli lelkében gyermekkorát, ifjuságát. És szeretné, ha újra élhetné ezt a kort, mert meggyőződése, hogy ezek voltak életének legszebb évei.”

A felvetett kérdésekre különben precíz módon így válaszol:

— Mikor ön huszéves volt, mi volt élete ideálja, álma?

— Már nem emlékszem.

— Megvalósultak-e álmait?

— Nem.

N. B. E két felelet között nincsen ellentmondás . . .

Jules Lemaitre.

Henry Becque.

A „Hollók” és „A párisi nő” ismert szerzőjét nagyon elkészeríti az, hogy az akadémiából már több ízben kimaradt. Ezért csak ennyit ír:

„Sok ifjúkori ábrándot álmodtam végig husz, harminczéves koromban és későbbben is . . . de nem valósult meg egyik sem. Henri Becque.”

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A Vígshízház első újdonsága. A Vígshízház ezidei első újdonsága Boucheronnak és Taverniernek „A Prony-utczái ur” című bohózata lesz. Szeptember 2-án mutatják be.

* „Fehér egér”. Ez lesz a Népszínház legközelebbi újdonságának a czíme. A „La souris blanche”-nak zenéjét Leon Vasseur és De Thuosy írták, a szövegét pedig Chivot és Duru. Kürthy Emil és Erdélyi Zoltán fordították magyarra. A főszerepet Kürty Klára fogja játszani. A darab a mult saisonban nagy sikert aratott a párisi Dejaset színházban és a Népszínházban szeptember első napjaiban kerül színre.

* Két debut. A Magyar Színházban ma este Beöthy László és Rákosi Viktor nagyhatású színműve, az „Aranylakodalm” került színre, ezuttal már hatvanharmadszor. Groó Valéria és Rózsahegy Kálmán mutatkoztak be ezen az estén mint újonnan szeszódott tagok. Rózsahegy Mikulák pompás szerepét adta és ügyes játékaival nagy tetszést aratott. A közönség többször hívta a lámpák elé. Rövid idő alatt díszére válhatik e színháznak. Groó Valéria képességeiről még semmit sem mondhatunk. Nagyobb szerepre van szüksége, hogy kvalitásait bemutathassa. Sziklai józsu humorával ma is megkacagattatta hallgatóit. Hettyei Aranka arczáról leritt kedélyes nyaralása, mert a legkomolyabb jeleneteket is mosolyogva játszotta végig. Molnár Lászlótól több hangulatosságot várhatott volna a nyári nézőtér is. A színház földszintje csaknem egészen megtelt és a közönség sűrűn tapsolt a főbb jeleneteknél. Ez a tetszés-zaj azonban — Rózsahegyit és Sziklayt kivéve — inkább a szerzőknek, mint a szereplőknek szólt.

* A nagyváradi jubileum. Pénteken, a hónap 26-án nagy fényvel ünnepli Nagyváradi városa és a Szigligeti-Társaság a nagyváradi első magyar színi előadás századik évfordulóját. A Szigligeti-Társaság ez alkalommal a kereskedelmi csarnokban díszülést tart, melyet Rádl Ödön nyit meg. Samló Sándor ez alkalomra írt odáját szavalja és Náményi Lajos, aki monografiában írta meg a váradi színiélet történetét, „Száz év küzdelmei” cím alatt felolvasást. Déli 12 órakor a „Feketesas” épület falán leleplezik a város által elhelyezett emléktáblát, mely alkalommal dr. Bodor Károly,

a Szigligeti-Társaság főtitkára beszél. Este díszelőadás lesz a színpadon, melyen E. Kovács Gyula szavalja el a saját alkalmi prólogját, majd Fehér Dezsőnek „A magyar színész” című előjátéka következik s végül előadják Hunnius-nak „A süketnéma” című vígjátékát, melyet száz év előtt a „Sas” épületében előadtak mint első magyar színdarabot. A jubileum alkalmából Náményi Lajos, a nagyváradi ünnep krónikása tartalmas emléklapot is szerkesztett. Az ünnepélyen az Erdélyi Irodalmi Társaság, melynek élén gróf Kuun Géza áll, küldöttséggel képviselteti magát. Ez a következő tagokból áll: dr. Márki Sándor, dr. Versényi György, E. Kovács Gyula, Hegyesi Vilmos és dr. Gyalui Farkas másodtitkár.

* Az ezredévi műemlék. A városligetben, az Andrassy-ut végén, már elkészült az ezredévi műemlék alapozása. Mivel maga a szobormű igen nagy és óriási súlyu lesz, az alapot szilárdul építették meg. A földet több méterre ásták föl s a kavicsrétegbe pilótákat vertek. Erre alkalmazták a beton-alapot, amelyen most már javában építik a kötalapzatot. Egyidejűleg most készítik az artézi forrás földalatti vezetékét is, melynek befejezése után az egész területet véglegesen rendezik. Zala György szobrász, a műemlék alkotója, most tért haza angliai és franciaországi tanulmányutjából és maga vezeti a munkálatokat.

* Hármaskikre. A budai színpadon ma mutatták be Graves „Hármaskikre” című bohózata, amelynek sujeljét egy-két napja röviden már ismerítettük. A darab hihetetlen ötlettel épül fel, de az angol szerző nagyon mulatságosan tudja ezt az ötletet kiszínezni. Az előadásról csak dicséretet mondhatunk; különösen jó volt Krecsányiné egy anya szerepében, aki leányai kedvéért férfitruhát ölt. Kedvesen játszott és énekelt Ámon Margit is, Kovács Mihály pedig pompás humorral adott egy csillagvizsgáló tudóst, aki csak a harmadik felvonás után ismer rá tulajdon feleségére. A közönség jóízűen mulatott a darab mőkáin és sokat tapsolt a szereplőknek. Az újdonságot Komor Gyula kitűnően fordította.

FŐVÁROS.

(Pénztárak vizsgálása.) Matuska Alajos helyettes polgármester ma délelőtt váratlan pénztárvizsgálatot rendelt el a budai szegényház, a budai gazdasági hivatal, a Mayer-árvaház, az V. kerületi adóhivatal s a X. kerületi temető pénztárainál. Minden pénztárhoz egy-egy tanácsos s a megfelelő számvevőségi személyzet ment ki a vizsgálatra.

(Hibák a vízművek munkálatainál.) A káposztásmezei vízművek fővezetékének második nyomócsövét tudvalevőleg Knuth Károly vállalkozó hibásan készíttette el, úgy, hogy a munkát újból kellett végeztetnie. A csövek második ízben való fektetése most folyik. A székes főváros részéről ellenőrzésre kiküldött művezetőség ezt a munkát is kifogásolta, míg a vállalkozó ahhoz ragaszkodott, hogy nincs hiba. Ez az ellentét oda élesedett, hogy most a vízvezetéki állandó bizottság elhatározta a földalatti vizsgálatot s ezt tegnap délután meg is tartotta Vosits Károly tanácsos elnöklése mellett. A bizottság, beható szemle után a művezetőségnek adott igazat s elrendelte a munkálatok újból való kezdését. Ugyancsak ez a bizottság megállapította azt is, hogy a szent endrei szigeten levő alagut munkálatait a vállalkozó: Könyves Tóth Mihály szerfölött késedelmesen végezteti, a minek az az oka, hogy csekélyebb munkaerőt alkalmaz a kellőnél. A bizottság utasította a vállalkozót a munkálat gyorsabb végzésére.

(Uj gyógyszerárak Budapesten.) A belügyminiszter a ma délelőtt érkezett leiratában értesíti a főváros hatóságát, hogy a megszapordott népezségre való tekintettel s azért is, mert a forgalom nagyban emelkedett és az engedélyezéssel a már fennálló patikák létele veszélyeztetve nem lesz, az új patikák felállítását megengedi, annál is inkább, mert ezt a tisztí főorvos s a közegészségügyi bizottság szintén javasolta. Az adományozás fogyi a törvény értelmében a miniszter főn is tartotta magának. Ennek folytán a VI. kerület Andrassy-utnak Vörösmarty- és Eötvös-utczák közötti részén felállítandó új patika személyes üzleti jogát

Eibach Ödön okleveles patikárusnak adományozta; a VII. kerület Nefelejts-utca és Istrán-ut kereszteződése tájékán felállítandó új patika személyes üzleti jogát Harmos Gyula okleveles patikárusnak; a IX. kerület Mester-utczában felállítandó új patika személyes üzleti jogát Muza Gyula okleveles patikárusnak és a VI. kerület Erzsébet királyné-ut és a Hungaria-ut kereszteződése tájékán felállítandó új patika személyes üzleti jogát dr. Rekelly Ottó okleveles patikárusnak. A jogot nyert patikárusok a részükre most adományozott patikákat kötelesek egy év leforgása alatt felállítani, mert különben a jogositványuk elvül.

(A Gellérthegy-i csitadella lebontása.) A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság a hónap 26-án, pénteken, délelőtt tíz órakor ülést tart, a régi város-háza tanácstermében. Ez alkalommal tárgyalás alá fog kerülni a Gellérthegy-i várépítmény egyes részei lebontásának a kérdése is, amennyiben a bizottsághoz tették át ez ügyet, a szükséges költségösszeg pénzbeli fedezetének kimutatása végett.

(Kézműves-iskolák.) A fővárosi tanács a szünidő elején az angol kézműves-iskolák tanulmányozására kiküldte Horti Pál iparrajziskolai tanárt, aki sorra megtekintette London, Liverpool, Chester és Manchester e szakbeli minta-intézeit. Horti most tért haza tanulmányutjából és tapasztalatairól terjedelmes jelentést fog benyújtani a tanácsnak.

VIDÉK.

(Kossuth Lajos arcképe.) Kossuth Ferenc országgyűlési képviselő ma este Egerbe utazott, ahol a vármegyeház nagytermében ünnepélyesen leleplezik Kossuth Lajos arcképét.

Szepesváralja vagy Gölniczbánya?

A mai postával a következő levelet kaptuk Szepesváraljáról, egy igen megbízható és beavatott egyéniségtől.

Szepesváralja, augusztus 23.

A krompachi nagy vasműtelep keletkezése óta Krompach bányaváros feltűnő fejlődésnek indult és a még néhány év előtt ismeretlen városka ma a Szepességen a legélénkebb forgalommal dicsekedhetik. Eddig még úgy a város, mint a mellette fekvő gyártelep közigazgatási szempontból a szepesváraljai szolgabírói járáshoz tartozik, de már 1899. január 1-től a gölniczbányai járáshoz csatolják, persze csak abban az esetben, ha a megye határozatát az illetékes miniszterek (belügyi, igazságügyi és honvédelmi) jóváhagyják.

És épen ez az, amit mi alig hiszünk. A gyár ugyanis kezdettől fogva azon volt, hogy a szepesváraljai járásból kivonja magát, amennyiben nem etszett neki az, hogy a járásnak főszolgabírája mindig a legnagyobb gondtal és óber figyelemmel kísérte a gyárban előfordult számtalan szerencsétlenséget, melyek nagybárra vétkes gondatlanságnak voltak következményei. Sőt még annyira is mentek, hogy az újrátára küldött csendőrséget a gyártelepre nem is engedték. Erre persze az erélyes főszolgabíró komolyan fejszólt a gyár végre is kénytelen volt megadni magát.

Ez persze nem volt nagyon kedvére, úgy, hogy még régebbi igazgatója: Psezolka alatt tárgyalásokba bocsátkozott Krompach város tanácsával a kiküszöbölési kérvényezést illetőleg. A város közönsége közgyűlésben is foglalkozott ezzel a tervvel, melyen azonban 16 szavazattal 10 ellenében a tervet egészen eljuttatták. És mi akkor nem is csodáltuk ezt. Minek menne Krompach a sokkal távolabb fekvő Gölniczbányához, mikor ennek vasúti összeköttetése is jóval rosszabb?

A gyár azonban nem tudott ebbe belenyugodni. Célja volt, hogy minél távolabb lehessen a központtól, hogy így nehezebben ellenőrizhessék, tehát újabban a város tanácsához fordult, mely most már sokkal engedékenyebb volt és egyhangúlag a kiküszöbölés terve mellett szavazott.

Hosszu ideig gondolkotunk, hogy mi lehetett ennek a hirtelen engedékenységnak oka, míg végre megtudtuk, hogy a gyár 1500 forinttal évenként hozzájárul a város terheinek fedezéséhez. Mintán a gyár a várossal így megegyezett, a város a megyéhez folyamodott és ez mult havi közgyűlésén helyben is hagyta kérelmüket.

Most meggyeszerre nagy érdeklődéssel néznek a miniszterek döntése elé és biztosra veszik, hogy a miniszterek döntése csak Szepesváraljára lehet kedvező, amennyiben ily nagy gyártelep felügyeletét erős kezekben kell hagyni, melyek ott a rendet és fegyelmet fenntartani képesek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Illuminált állapotban.** Gumula János nap-számos egy szép éjszakán borközi állapotban távedvén haza, ott nem tudta megtalálni a lakása ajtaját s mert nagyon elnyomta az álom, elaludt a lépcsőházban. Hajnaltájban vetődtek haza az ugyanabban a házban lakó Horváth József és Nittnausz Henrik mesterlegények, akik az alvó tótot felköltötték. Ezután verekedés támadt köztük s Gumula egyszerre nagy zajt csapott, hogy a támadói kirabolták. A házmester előjött a lármára s meg is találta Horváth zsebében azt a négy ezüst forintot, aminek az eltűnésén jajveszékelt a tót atyafi. Rablás vádjá alatt állt ma a két legény a törvényszék előtt, de a tárgyaláson kiderült, hogy a vádlottak nem követtek el rablást, hanem a pénzt Gumula kiszorta a zsebéből, Horváth pedig felszedte. Nittnausz pedig az éjjeli kalandnak erről a részéről nem is tudott. A törvényszék így a vádlottakat, kiket ifju dr. Erdélyi Sándor és dr. König Ferenc ügyvédek védték felmentette a rablás vádjá alól s csupán lopásért ítélte el Horváthot három havi fogságra. Az ítélet tüstént jogerős lett.

— **Szadadulás a várfogságból.** Danzigból jelenti egy mai táviratunk: Trojcs Jánost, a „Klad-deradatsch” berlini viczlap szerkesztőjét, két hónapi várfogság után, amelyet felségsértés miatt mértak rá, ma szabadlábra bocsátották.

— **A javíthatatlan.** Izsó Kálmán tizenhét esztendő kora daczára már is többször ült börtönben. A gyermek hol a szüleit, hol a gazdáját lopta meg s így csakhamar megismerkedett a fogság levegőjével. Ez év június 10-én Izsó Kálmán betört dr. Zala Simon lakásába s miután a felkutatott kulcsokkal kinyitotta a szekrényeket, ami ékszer, pénzt és ruhafélét talált, elemelte és tovább állott. Mikor néhány nap múlva elopták, már a zálogba tett értéktárgyak zálogzeduláin is tudott volt. Ma vont a felelősségre a törvényszék Bakonyi bíró elnöklésével Izsót s a gonosz fiút a bíróság harmadfélvi fegyházzal sújtotta. Az elítélt valami Waigner Gyulával követte el a betörést, de ezzel szemben, miután eddig kézrekeríteni nem sikerült, egyelőre fölfüggesztették az eljárást.

— **Gyilkos ápoló.** Szenzációs bűnügy foglalkoztatja most — mint Berlinből írják — az ottani büntető törvényszéket. A charlottenburgi idegyógyintézet tulajdonosa nagyobb útra indult és távolléte idejére Schneider Frigyes Vilmos főápolóra bízta az intézetben levő betegek ápolását és felügyeletét. A betegek közt volt egy Glauert Pál nevű örült is, akit a tulzsufolt dalldorfi városi elmeegógyintézetből szállítottak át Charlottenburgba. E hónap 3-án a beteg nagyon nyugtalan volt. E miatt felbőszült a főápoló és addig ütötte-verte a jomagával tehetetlen embert, míg az teljesen erőtlennül hanyatlott ágyára. Egy ápoló a betegten bordatörést konstátált, melyet az ütések okoztak és ezt megjelentette a főápolónak. A rosszelkű ember erre annyira megijedt, hogy brutális tette következményeitől való félelmében áldozatának nagy adag chlorálhydrátot adott be, úgy, hogy az reggelre meghalt. A halottkém a gyanus halálesetről illetékes helyen azonnal jelentést tett, mire a holttestet felboncolták és kétségtelenül megállapították, hogy a halált chlorálhydrát-mérgezés okozta. Schneider főápolót elfogták s a megindított vizsgálat a következő érdekes körülményeket derítette ki: Schneider a charlottenburgi gyógyintézetben három hónap óta volt alkalmazva és főápolói állását nyolcz kitűnő szolgálati bizonyítványának köszönhette. Most aztán küldt, hogy összes bizonyítványai hamisítványok. Kiderítette továbbá a rendőrség, hogy Schneidert egy ízben már egy más büntetettől kifolyólag is körözték, s hogy egyszer már mint örült egy elmeegógyintézetben is ápolás alatt állott. Erős a gyanu, hogy akkor csak szimléta az örültséget.

SPORT.

— **Budapesti lóversenyek.** A nyári meeting hetedik napján, holnap, a kétversesek nagy handicapje kerül lefutásra. E versenyben legalább tizenkét ló fog a starthoz állani. A valószínű indulók a következők:

Brodler	lovagolja	Bulford S.
Dominik	„	Adams
Wedding eve	„	Barker
Illusion	„	Ibbet
Chryseis	„	Poolé
Káplár	„	Griffitts
Remete	„	Sands
Ladro	„	Gilchrist
Fid-Fad	„	Hyams
Serana	„	Wilton
Pimasz	„	Sands
Canterbury	„	Huxtable.

Legtöbb esélye ezek között Wedding evének van. Jól állanak a sulyban még: Illusion, Chryseis és Ladro. Azt hisszük, hogy Wedding eve lesz a győztes. Meglepetést Remete okozhat.

Tipjeink a holnapi napra a következők:

- I. Marasco—Kadmea—Thetis.
- II. Ezterházy-istálló—Wienerwald.
- III. Katinka—Dogma.
- IV. Wedding eve—Egyedi-istálló—Hansi-istálló.
- V. Metcalf-istálló—Tarna.
- VI. Magister—Szokás.
- VII. Judica—Dreher-istálló.

— **Áruló törölték a királyné-díjból.** Mennő közelebb érünk a királyné-díj eseményéhez, annál jobban megcsappan a kandidátusok száma. Tegnapi újabban Áruló törölték e klasszikus versenyből, úgy, hogy ma már legfeljebb négy-öt ló várható a starthoz. A legbizonyosabb Debutante és Busserl indulása a valószínűleg ezek is fogják a díjat egymás között elintézni.

— **Tornatanérok képzése.** A negyvenkilencedik tornatanfolyam képesítő vizsgálati ma kezdődtek meg. Ebből az alkalomból a vizsgázó középiskolai tanárok ma este háziestélyt rendeznek a nemzeti tornacsarnokban, vezető tanáraik: Maurer János, Szediacek K., Kempis K., Szafka M. és dr. Waldmann R. tiszteletére. A tanfolyam 28-án, vasárnap, végződik.

— **A Prince of Wales Stakes.** A szombaton lefutandó Prince of Wales Stakes-ban lovaink közül Gomba fog indulni. Ellenfelei lesznek: Diabolo, Monaco, Goldregen, Seraphine, Kirsche, Regenbogen és Schneehütten.

— **Maikönig a badeni nagy díjban.** Wiener Welten lovas Maikönig-je, mely az ifferheimi nagy díjban vereséget szenvedett, holnap a százezer márkás badeni nagy díjban tesz újból kísérletet. A valószínű indulók a futamban a következők:

Habenichts	3 é.	57 1/2 kg.	lovagolja	Ballantine.
Nicozia	3 é.	53 1/2 kg.	„	Busby.
Gerannim	4 é.	61 kg.	„	Martin.
Slusohr	3 é.	54 kg.	„	Johnes.
Maikönig	3 é.	55 kg.	„	Smith.

Nincs kizárva, hogy Maikönig holnap kiközörlő a csorbát.

— **Ulmól Budapestig csónakon.** A Neptun budapesti evezősegylet fáradsága víziutat tett meg az elmúlt héten. Egy vitorlás és egy kettős evezős hajóval végighajózták a Dunát 960 kilométer távolságra. A csónakázók Ulmból augusztus 14-dikén délután indultak s tegnap este Komáromba érkeztek. A Neptun evezős-egylet tagjai ma elbük eveznek társaiknak, akik 8—9 óra tájban fognak a Margitszigetre megérkezni.

— **Adams tipje.** Hogy milyen megbízhatók a jockey tippek, arra nézve a következő jellemző eset szolgáljon példaképpen. A héten Adams jockey egy orvoshoz ment, hogy a fején szenvedett sérülést meggyógyíttassa. Az orvos a legnagyobb odaadással végezte kötelességét, úgy hogy tegnap Adams jockey teljesen felgyógyulva ment orvosához, hogy őt az összes gyógykezelésért honorálja. Midőn a honoráriumot hálás kifejezés mellett átadta, kérte jöjjön ki délután a lóversenyterre, két olyan biztos tipet ad, amelyre a cipőjét is ráteheti. Az orvos, aki sohasem szokott lóversenyre járni, hűségesen feljegyezte a két tipet. A hatodik futamban Killarneyt, a hetedikben Szessélyt. Az orvos mást is akart boldogítani a holtbizonyos tippekkel. Egy barátját, akinek régi lakóhelyétje és bevatta a

nagy titokba. Kimentek tehát a löversenyre. Nagynehezen várták a két utolsó futamot. Mindkét lovat jól megfogadták, de úgy Kállarney, mint Szeszély csak a második helyre érkeztek; ami pedig a legkomikusabb, mindkét holtbizonyosnak ajánlott lovat az Adams által lovagolt csikókvérték meg.

— Az uszó-egylet versenyei. A magyar uszó-egyesület ma délután négy órakor tartotta nyílt számokkal egybekötött házi versenyét. A nagyszámú közönség végig érdeklődéssel kísérte az egyes számokat. Eldőlt többek közt az egylett 100 yardos futási és az 1000 méteres kerékpár-bajnoki versenye. Az előbbi Schubert Ernő többszörös bajnok, az utóbbit Boda István egy fiatal kerékpáros nyerte meg. A részletes eredmény a következő:

I. 100 yardos síkfutás (zárt bajnokság) 1. Schubert Ernő, 2. Speidl Zoltán.

II. Nyeretlenek kerékpárversenye. 1. Lucius Károly, B. T. C.; 2. Stern Sándor, Condor K. E.; 3. Schwartz Hermann, Vándor K. E.

III. 1000 méteres síkfutás. 1. Speidl Zoltán 2 p. 53³/₄ mp.

IV. Súlydobás 54 kilogrammos golyóval. 1. Leseditzky Kálmán (M. U. E.) 68 + 410 = 10⁹⁸ m. 2. Ohmüller Imre (M. U. E.) 7⁹⁸ + 330 = 10⁹⁸ m. 3. Crettier Rezső (M. U. E.) 10⁸² m. 4. Ujvári Cseh Ödön (M. U. E.)

V. 1000 méteres kerékpár-bajnokság (zárt): 1. Bihari (Boda) István, 2. Bischoffz Manó.

VI. Három angol mértőföldes futás (nyílt): 1. Ujvári Cseh Ödön 18 p. 18 mp., 2. Penninger Gusztáv, 3. Bjilek Nándor.

VII. Kerékpár löverseny, 5000 m vezető díjal: 1. Keszler Albert, Condor K. E., 2. Kayser Ferencz, 3. Gillemot Ferencz. Papp és Gillemot kapták a vezető-díjat.

VIII. 200 yardos futás (nyílt handicap). 1. Schubert Ernő (M. U. E.) 24³/₄ mp., 2. Guttman Alfréd (B. T. C.), 3. Sajó Béla (B. T. C.).

IX. Kerékpárverseny handicap 2000 méter. 1. Gillemot Ferencz (B. T. C.), 2. Papp Ferencz (M. T. K.), 30 méter előny, 3. Muskát Jenő 40 méter előny.

A dijkiosztás 26-án este 8 órakor lesz a Riegler Ferencz-féle vendéglőben (Kerepesi-ut 55. szám), de ezt még megelőzi a Magyar-Uszó-Egylet Duna-bajnoksági uszó versenye, melyet délután öt órakor tartanak meg az Árpád-utcai propeller-állomásonál.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Takáts Gyula és Hóizky Sándor sümegi községi alreáliskolai rendes tanárokat ugyanezen állami kezelésbe vett alreáliskolához végleges rendes tanárokká, Németh Ilona okleveles tanítónőt a nagy-ági állami elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte.

Magyar név. Beck Dezső budapesti lakos Bélntra, Breitner József budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Dávid, Albert és Hugó Bartókra, Keisler Ábrahám máv raktárnok kaposvári lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária, Ella, Andor és Jenő Kardosra, Posthammer Vendel máv alkalmazott kaposvári lakos, valamint István, Vendel, Julcsa, Antal, József és Teréz kiskoru gyermekei Pálfi, Resperger József máv váltóór kaposvári lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária, Karolin és József Radóra, Schweminger András máv váltóór kaposvári lakos, valamint kiskoru gyermekei Erzsébet, Mária és Zoltán Fenyvesyre, kiskoru Rusztyák Mátyás máv hivatalnok füleki lakos Oroszira, Hreska János magyar államvasuti pályafelügyelő miskolci lakos, valamint kiskoru gyermekei Anna, Etel, József, Jolán és Julia Harsányira, Klein Hermann magyar államvasuti raktárnok nagy-rőzsei lakos, valamint kiskoru gyermekei Mendel (Aladár), Mordechaj (Oszkár), Gyula és Jolán Kolora, Kukla Károly magyar államvasuti kalauz nagy-rőzsei lakos, valamint kiskoru fia József Árvaira, Gocsal-tovszky Samu magyar államvasuti máhász nagy-rőzsei lakos, valamint kiskoru leánya Kornélia Várudira, Teichner (Henrik) Adolf magyar államvasuti mérnök pásztói lakos Törökre, Bierbaum Mátyás magyar államvasuti váltóór gáti lakos Sörösrre, Dolnyik Gyula magyar államvasuti gyakornok kis-terennei lakos Ledényire, Stiftinger János magyar államvasuti máhász budapesti lakos, valamint kiskoru fia János Bogláriira, Friedrich János magyar államvasuti mozdonyvezető budapesti lakos Frigyesre, Schön Ármán budapesti lakos magyar államvasuti mozdonyvezető Sándorra, Taferner Antal magyar államvasuti lámpakezelő budapesti lakos, valamint kiskoru fia Károly Törölygüre, Lobacher Nándor magyar államvasuti alkalmazott Ujkapela-Sutrina községi lakos Majorosira, Róth Márton magyar államvasuti alkalmazott ferenczaci lakos Rónaira, Enczmann Ferencz magyar államvasuti kalauz háttaszéki lakos, valamint kiskoru Mária, Julia, Ferencz, Alajos, Etelka és Ignác gyermekei Erényire, Dornau Reinhold magyar államvasuti alkalmazott segesvári lakos, valamint kiskoru Ágoston, Irma és Lujza gyermekei Darnaira, Klein József magyar államvasuti hivatalnok budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei Rózsa, Andor, Benedek, Margit és Erzsébet Kisre, Laczkó János magyar államvasuti alkalmazott füleki

lakos Lenkeire, Mader Vilmos magyar államvasuti hivatalnok budapesti lakos Malaira váltóztatták átvezeték-zerevetek a felügyelőszer engedélyével.

Arverések a fővárosban. Baumfeld Mátyás ingóságai VII. kerület István-ut 6. és VII. kerület Erzsébet királyné útja 45. augusztus 25. Bak Sándor ingóságai VI. kerület Rózsa-utca 88. augusztus 26. Schlenker Samu ingóságai VI. kerület Dembinszky-utca 9. augusztus 25. Fekete Imre ingóságai VII. Rottenbiller-utca 47. augusztus 27. Strižo Gyóta ingóságai VIII. kerület Kerepesi-ut 5. augusztus 29. Ruczai János ingóságai VIII. kerület Nagyfűváros-utca 16. augusztus 26. Axelrad József ingóságai VII. kerület Akácfa-utca 27. augusztus 25. Hacsapacher Magdolna ingatlan V. kerület Alkotmány-utca 22. szeptember 12. Fodor Lipót ingóságai III. kerület Zsigmond-utca 27—29. szeptember 1. Lauter Manó ingóságai VII. kerület Kerepesi-ut 12. augusztus 26. Dröhlich Samu ingóságai VII. kerület Oroda-utca 47. augusztus 25.

A vidéken. Koszani M. Nikola ingóságai Pancsován szeptember 2. Szeremlei Sándorné ingatlanai Székelyhádon október 10. Bachrach Sámuel ingatlanai Ujvidéken szeptember 28. Horák Péter ingatlanai Eresi (D. Adony) községhez tartó szeptember 9. Fülöp Károlyné ingatlanai Tornaiban szeptember 13. Major Károly ingatlanai Hidas-Nemeti (Kassa) községhez tartó november 14. Szeletpéteri Antal ingatlanai Erzsébetvárosban december 14. Kneszevics Radován ingatlanai Jankovác (Pancsova) községhez tartó szeptember 19. Jakab Imre ingóságai Darlacson (Erzsébetváros) augusztus 30. Lónyay Géza ingóságai Somban (M. Kaszon) szeptember 15. Hexner Lotti ingatlanai Rózsabegyén október 31. Groszmann F. ingóságai Ungvárt szeptember 5. Pipel Zsiga ingóságai Érsekújvárt szeptember 2. Darvas Béla ingóságai Onganyi faluban (Székszó) augusztus 25.

Fályszerzők. A kolozsvári pénzügyigazgatóság kerületében több fővizsgálói és vizsgálói állásra, az egy pénzügyigazgatóság kerületében szemlézői állásra, a komáromi pénzügyigazgatóság számvonóságánál számvonóknoki állásra, a nagy-kiszai törvényszéknél bírói állásra, a zombori járásbírósnál aljegyzői állásra, a dunaszerdahelyi (Pozsony) adóhivatalnál ellenőri állásra, a király-helmeczi (S. Alja-Ujhely) adóhivatalnál pénztárnoki állásra, a titeli (Ujvidék) járásbírósnál aljegyzői állásra lehet a folyamódásokat benyújtani.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 24. (C. T. B.)

	aug. 24. cents	aug. 23. cents
Baza szeptemberre	68	68 ¹ / ₂
decemberre	66	66 ³ / ₄
Tengeri szeptemberre	34 ³ / ₄	34 ⁵ / ₈

Chicago, augusztus 24. (C. T. B.)

	aug. 24. cents	aug. 23. cents
Baza szeptemberre	63 ¹ / ₂	63 ³ / ₄
Tengeri szeptemberre	29 ³ / ₄	30 ¹ / ₈

A mezőgazdasági állapot.

A vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról 1898. évi augusztus hó 20-án a földmivélségi magyar királyi minisztérium a gazdasági tudósítókhoz hozzá beérkezett adatok alapján a következő jelentést teszi közzé:

Augusztus hó második harmadában az időjárás az ország túlnyomó részén továbbra is száraz és meleg volt, melyet csak egyes vidékeken váltottak fel esők, de azok is, mivel részint záporként, részint pásztiásan estek, csak elvétve voltak képesek a már keményre száradt talajba behatolni és azt megpuhítani. A száraz, meleg időjárás a gabonaművek behordását és cséplését annyira elősegítette, hogy az sok helyen már befejeztetett. Az északi és keleti hegyi vidéken a magasan fekvő szántóföldek némelyikén azonban a zab aratása még csak most van folyamatban.

Általában mondhatni, hogy a beállott száraz, majdnem aszályos időjárás az összes vetések állapotára kedvezőtlenül hat s úgy a tengeri és a takarmányfélék, valamint a gumós és gyökzövények s a szőlő és gyümölcs fejlődésükben visszamaradtak, sőt több tekintetben hanyatlottak.

A kukorica-vetések szárazság okozta hanyatló állapotukból csak ott üdültek fel, ahol esőt kaptak.

Sűrűn érkeznek panaszok a hiányos szemképződés felől, néhol pedig kényszereréstől tartanak, úgy, hogy bár helyenkint a kukorica még mindig elég jól áll, mégis országos átlagban az előző kedvező termés kilátások lényegesen hanyatlottak.

A hüvelyesek az ország nagy részében beérték és már részben betakarítottak. Az utóbbi aszályos időjárás a termést, mely általában közepes, még inkább csökkentette.

A dohány anyaveleinek törését, fűzését és szárítását a száraz és meleg időjárás az egész országban nagyon elősegítette, e munkálatok ennek folytán mindenütt szépen előrehaladtak. A termés a Tisza jobb partján kevésbé, az ország többi részében mennyiségileg kielégítő, minőségileg azonban csak a Tisza-Maros szögén kifogástalan.

A cukorrépa-vetések ott, ahol esőt kaptak, szépen gyarapodnak, de az ország többi részében a túlnyomó száraz időjárás következtében fejlődésük igen lassu, sőt helyenkint teljesen megállott, a dombosabb, partosabb fekvő földeken pedig hanyatló.

A takarmányrépa-vetések a cukorrépa-val megegyezőleg szintén selylik a túlmeleg száraz időjárás.

A burgonya-vetések közül a beérették szedése az egész országban folyamatban van. Az eredmény, a Tisza jobb partjának kivételével, ahol a gumók aprók maradtak, általában kielégítő.

A mesterséges takarmányfélék közül a lóhere és luczerna harmadik vágása és begyűjtése az ország északi részén és helyenkint a Dunántul még folyamatban van, középen aluli eredménytel; újabb sarjzásukat az aszályos idő hátráltatja.

A szőlő amugy sem nagy termés kilátását a száraz időjárás apasztotta, amennyiben a bogycok fejlődését hátráltatja, sőt azok helyenkint le is perognak. Ehhez járul, hogy többfelé a peronospora, a Dunántul pedig a lisztharmit mutatkozik erősebben, minek folytán a szüreti kilátások sem igen biztatók. A korai csemegezőlők mindenütt érnek és piacra vitetnek.

A gyümölcs termés kilátásai a kedvezőtlen időjárás, fergesedés és hullás következtében tovább hanyatlottak. Alma, körte gyengén, dió, szilva kielégítően terem.

Mezőgazdaság.

A termés Németországban. Berlinből táviratozzák: A „Reichsanzeiger“ jelentése szerint a vetések állása a német birodalomban augusztus hó közepén a következő: Őszi buza 2-1, tavaszi buza 2-5, őszi tönköly 1-9, tavaszi tönköly 1-8, őszi rozs 2-2, tavaszi rozs 2-5, tavaszi árpa 2-4, zab 2-4, burgonya 2-6, lóhere és luczerna 2-3, kaszálók 2-4 (1 = nagyon jó, 2 = jó, 3 = közepes, 4 = csekély és 5 = igen csekély.) Amíg Dél-Németországban meleg és száraz időjárás uralkodik, addig Németország többi részében hűvös és nedves volt az időjárás július végéig, minél fogva a vetések délen jobban fejlődtek. Augusztus eleje óta a keleti-keleti vidékeken is száraz és verőfényes az időjárás, ami a vetéseknek nagyon javára válik. Egyes vidékeken jégeső és zivatar nagyon ártott a vetéseknek.

Vármegyei központi hitelszövetkezet Nyitra. A nyitrai megyei gazdasági egyesületek által vezetett szövetkezeti mozgalom hívei egy vármegyei központi hitelszövetkezet létesítését tervezik és pedig már az új törvény rendelkezéseinek figyelembe vételével. Ez lesz tehát az első szövetkezet, mely az új törvény kívánalmainak megfelelően alakul. Egy-egy üzlet rész 50 forint lesz. A központi szövetkezet csak a megyei szövetkezetek hitel igényeit fogja kielégíteni, magán kölcsönöket azonban adni nem fog. Célja lesz továbbá az egyesület által alakítandó fogyasztási szövetkezetek támogatása, valamint az összes hitelszövetkezetek ellenőrzése is.

Ipar- és kereskedelem.

Az országos sörárpavásár. Miskolcra táviratozzák, hogy a holnapi napon tartandó miskolci országos sörárpavásárra eddig négyszáz vagon kintűn minőségű sörárpa van bejelentve. Nagyon sok vevő jelentkezett a külföldről is.

Osztrák fegyvergyár. Bécsből jelentik, hogy a részvényesek képviselőiben dr. Rosenfeld ma írásbeli jelentést adott át a rendőrségnek a gyári vállalat állásáról. Weisshut és Rosenfeld ügyvédek, akik külön-külön képviselték a részvényesek egyes csoportjait, együttes eljárásra határozták el magukat.

A betegsegélyező pénztár bajai. A budapesti kerületi betegsegélyező pénztár igazgatóságának tizenhatsz főnyi ellenzéke, amely már az utolsó elnökválasztó ülésen is az eddigi elnökség és igazgató ellen szavazott s kevés híján többségre jutott, tegnapi értekezletén elhatározta, hogy a pénztár 40,000 tag, 60,000 családtag, egy millió forintnyi budget) ügyeinek gyors és alapos rendezése céljából állandó pártta szervezkedik s erősebb mozgalmat indít. Mindenekelőtt lehetőleg egyesíteni fogja a pénztári tagok körében alakult különféle ellenzéki csoportokat, hogy mindazok, akik a nagyfentosságú

intézet ügyeit a felügyelő hatóságokkal egyetértve a feltétlenül korrekt vagyonkezelés és az igazságos megéltetés követelményeihez képest szorosan a fennálló törvények és szabályok szerint kívánják rendezni, ezentul egyöntetűen járjanak el. A párt vezetését Radány Dezső dunai gőzhajósági felügyelő vállalta el. Az értekezlet a folyó ügyek elintézése után egyhangúlag köszönetet és bizalmat szavazott dr. Szalágyi Aurélnak, a pénztár volt titkárnak, aki önként hagyta el ezen állását, hogy szabadon követhesse meggyőződését, valamint Kovács Károly igazgatósági tagnak is, aki a pártot szervezte.

Kőbányai sertespiac, aug. 24. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 53¹/₂—59 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kigrig terjedő súlyban) 59—59¹/₂ kr. Könnyű (páronként 250 kigrig terjedő súlyban; 59¹/₂—60 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kigr. felüli súlyban) 58¹/₂—59 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 58¹/₂—59 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 58—59 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. aug. 22. napján volt készlet 48.277 darab, aug. 23-án felhajtott 76 drb, augusztus 23-án elszállított 344 darab, augusztus 24-ére maradt készletben 46.009 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sortés vásár, aug. 24. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sortés vásárra 1898. augusztus 23-án érkezett 416 drb. Készlet 248 darab, összes felhajtás 664 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 437 drb, elszállítottan maradt 227 drb. Napi árak: 120—180 kilós 43—45 kr, 220—280 kilós 58—60 krajczár, 320—380 kilós 58—60 kr, öreg nehéz — krajczár, malacz 43—45 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Közlekedés.

Villamos vasut Flumében. Mint Fluméból táv-iratozzák, ott tegnap alakult meg a Pestü magyar kereskedelmi bank ágisa alatt a fumei közuti vasuti részvénytársaság. Az alaptőke 1.020.000 koronában állapított meg. A társaság elnöke Milcenich lovag, alelnöke Vas E. Ferencz, a Pestü magyar kereskedelmi bank vezértükára. A társaság eleintén a torpedógyárig építi ki a vonalat, de tervbe van véve a vonalak kiterjesztése Martin-schináig, másrésről a határon túl Volosca, Abba-zian át Lovranaig.

Uj helyi érdekü vasut. A szatmár-fehérgyarmati helyi érdekü vasutnak műtanrendőri bejárását ma tartották meg Képesy Árpád miniszteri titkár vezetése alatt. A vasuti és hajósági felügyelőség Lovrich László főfelügyelő által, a magyar államvasutak dr. Csatóry Lajos miniszteri tanácsos és Szigmeth főfelügyelő által, a vállalat Gerster és Balogh által, a részvénytársaság Rofea titkár és Kovács főmérnök által voltak képviselve. A bizottság a 40 kilométernyi hosszú vonalat beható vizsgálat alá vette és teljesen kifogástalan állapotban találta. A bizottsági elnök a miniszter nevében a vasutat 25-étől kezdve átadta a közforgalomnak.

Sorsolás.

A vöröskereszt sorsjátéka. A vörös keresztigyleti sorsjegyek negyvenharmadik sorsolását szeptember 1-én délután 3 órákor tartják meg a kecskeméti-utcai Csekonics-palotában. Gróf Csekonics Endre egyleti elnök távollétében a sorsolás gróf Zichy Nándor elnöklése mellett történik.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE

Budapest, augusztus 24.

Lapunk más helyén közöljük a hivatalos jelentést a mezőgazdasági állapotról, amely ezuttal igen szűkszavú és a szokásos számszerűt ömcsenítést mellőzi. Ugy látszik, hogy a miniszteriumban most már a végleges terméseredményről szóló tudósításokat akarják bevárni. Ehelyütt csak a kukoricza növeséről szóló jelentést emeljük ki, mely bizony nem mondható kedvezőnek és tekintettel arra, hogy e hó 20-ika óta csapadék alig volt, valamint a meteorologusok jelzésére, amely tartós szárazságot jósol, a kilátások e kapusövénnyben jelentékenyen redukálódtak. De azért ma 10 krajczárral hanyatlott az új tengeri ára.

A gabonaüzletre nézve megmondtuk tegnap, hogy mindazok a körülmények, amelyek a hangu-

lat szilárdulása mellett szólnak, változatlanul fennállanak, hogy azonban ezek dacára számolni kell a tőzsdével, ahol tulnyomólag lanyha a hangulat, számolni kell a termelőkkel, akik esetleg mégis nagyobb mértékben hozhatják a piacra az árut és számolni kell végül az üzlet technikájával, valamint a határidő forgalomban résztvevő elemek megbízhatatlanságával. Ezek mind oly tényezők, amelyek nemcsak ideig-óráig, hanem huzamosabban is lehetnek befolyással az üzletre.

Majdnem minden évben látjuk, hogy a campegne új átmeneti időszakon megy keresztül, amelyek a gyermekbetegségekhez hasonlíthatnánk. Át kell esni rajta, a vér tisztul és annál egészségesebb aztán a gyarapodás. Reméljük, hogy ezuttal sem lesz másként és ha tényleg lanyha időszak következne, az csak rövid életű lesz.

Ma sem alakult kedvezően a hangulat, ám-bár az árvesztesség csekély volt. Kenyermagvak 5—10 krajczárral olcsóbban keltek a készáru-piaczon, ahol 20.000 métermázsa magyar és 2400 métermázsa szerb buza, valamint mintegy 1000 métermázsa rozs adatott el.

A határidőpiaczon egyenlegként a rozs és buza határidők alig változtak.

Ami a tengerit illeti, nem kevesebbet, mint 26000 métermázst jelentettek be szállításra. Mind-azok a czégek, amelyek az 5 forinton aluli árak mellett átvették a kukoriczát, most fél forinttal drágábban adtak tul rajta és szállítják az árut. És e kukoricza-özön mind egy átvetőre szudul, aki azonban meg sem mozczan, hanem átvési a tengerit, még ha negyedmillió métermázst szállítanak is. Ez ama fehérohollószámba menő hauszeirek egyike, aki alkalmasint azért vette a tengerit, hogy azt meg is kapja.

Bezzeg, ha tudnák, hogy a buzavevők mögött is egy, legalább egyetlenegy erős kéz rejlik. Majd elmenne a kedve a baissenek az eladástól.

Érdekes, hogy a szeptemberi tengeri időközönként ma fél forinttal olcsóbban volt kapkató, mint az augusztusi. Ilyen deportot láttunk ugyan már 6 hónapra, de hat napra még nem. Ez ujdonságzamba megy.

Felmondottak 2000 métermázsa repczét is.

Előfordult készáru-eladások.

Mennyiség mértékben	Áru	Faj	halkított kint súly kilogrammban	Állás hely megjelölés	Ár netto 100 kilo-gramm- kint	Közp. vagy 8 hora
100	uj	buza tiszavidék	81 ⁵ / ₂	Budapest	9.50	3 hó
1600	"	"	80	"	9.60	"
500	"	"	80	sárga Bpest	9.70	"
100	"	"	81	átl.s. Bpest	9.37 ¹ / ₂	"
100	"	"	79 ⁵ / ₂	"	9.37 ¹ / ₂	"
100	"	"	80 ² / ₂	sárga Bpest	9.40	"
100	"	"	79 ⁷ / ₂	Budapest	9.55	"
150	"	"	79 ⁵ / ₂	sárga Bpest	9.37 ¹ / ₂	"
400	"	"	79 ⁵ / ₂	"	9.30	"
100	"	"	79 ⁵ / ₂	"	9.25	"
200	"	"	79	"	9.25	"
100	"	"	79	"	9.20	"
100	"	"	79 ⁵ / ₂	Budapest	9.50	"
100	"	"	78 ⁸ / ₂	sárga Bpest	9.15	"
100	"	"	78 ⁵ / ₂	"	9.15	"
200	"	"	78	"	9.20	"
300	"	"	80 ⁵ / ₂	"	9.30	"
100	"	"	80	"	9.40	"
200	"	"	79 ⁵ / ₂	"	9.35	"
100	"	"	79 ³ / ₂	"	9.30	"
200	"	"	78 ⁷ / ₂	"	9.35	"
1200	"	"	78 ⁵ / ₂	"	9.15	"
600	"	"	78 ⁵ / ₂	"	9.25	"
200	"	"	79	átl. s. Bpest	9.25	"
200	"	"	76	"	9.25	"
500	"	fehérm.	80	Budapest	9.75	"
200	"	"	79	"	9.70	"
3000	"	ó-becsei	77	"	9.30	"
1500	"	bácskai	75 ⁵ / ₂	"	9.15	"
500	"	"	75 ⁵ / ₂	"	9.10	"
100	"	f-tiszai	81	sárga Bpest	9.45	"
200	"	"	79	átl. s. Bpest	9.25	"
100	"	"	78 ⁵ / ₂	"	9.25	"
100	"	"	79	Budapest	9.25	"
100	"	"	79	sárga Bpest	9.10	"
200	"	"	78 ⁵ / ₂	"	9.—	"
200	"	"	78 ⁵ / ₂	"	8.95	"
2400	"	szerbiai	77	transito	7.40	"
350	"	rozs pestvidéki	"	Budapest	7.—	kp
200	"	"	"	"	6.75	"
150	"	zab elsőrendű	"	"	5.87 ¹ / ₂	"
200	"	" közönség.	"	"	5.85	"
200	"	"	"	"	5.77 ¹ / ₂	"
150	"	"	"	"	5.70	"
300	ó	tengeri	"	"	5.40	"
200	"	"	"	"	5.20	"
200	uj	árpa takarm.	"	Szervas Budapest	5.80	"
300	"	sérzföldi	"	kőrakt.	6.85	"

Gabonaforgalom:

1898. augusztus 23.

	érkezett	elszállított
	m é t e r m á z s a	
buzából . . .	13126	—
rozsából . . .	860	—
árpából . . .	965	801
zabból . . .	997	—
tengeriből . . .	—	1243

Raktárállomány:

	Készlet	Raktárban	Szom
	m é t e r m á z s a		
Buza	14200	11588	—
Rozs	1600	103	—
Árpa	11900	104	—
Zab	2700	—	—
Tengeri	81450	4590	—
Liszt	15300	818	—

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	ó vagy új	faj	halkított kint súly kilogrammban	100 kigr. készpénz- ára	halkított kint súly kilogrammban	100 kigr. készpénz- áru
Buza	uj	tiszavid.	74	—	75	8.60 8.75
			76	8.80 8.90	77	8.95 9.—
			78	9.05 9.15	79	9.20 9.25
			80	9.30 9.35	81	— —
"	"	pestvidéki	74	—	75	8.75 8.90
			76	8.95 9.05	77	9.10 9.15
			78	9.20 9.30	79	9.35 9.40
			80	9.45 9.50	81	— —
"	"	fehérm.	74	—	75	8.80 8.95
			76	9.— 9.10	77	9.15 9.20
			78	9.25 9.35	79	9.40 9.45
			80	9.50 9.55	81	— —
ösz	"	elsőrendű	70—72	7.05 7.15		
	"	másodr.		6.95 7.—		
árpa	"	takarm.	60—62	5.65 6.—		
"	"	szerzföld.	62—64	6.50 7.20		
"	"	sérzföldésre	64—66	7.50 8.50		
zab	ó	—	39—41	5.70 6.—		
tengeri	"	bánsági	—	5.40 5.45		
"	"	másnemű	—	5.85 5.40		
repce	uj	káposzta	—	13.— 13.25		
"	"	másnemű	—	— —		

Előfordult határidőkötések.

Áru	Határidő	Délkeleti és déli tőzsde	Délutáni tőzsde
		Kezd. Forgalom Zár.	Kezd. Forgalom Zár.
buza márcz.	8.26	{ 8.24-26-28 } 29-30-31 } 32-33-	{ 8.32 8.33 } { 8.32 8.29 }
" szept.	8.38	{ 8.37-35-33 } 31-32-34 } 36-37-38 }	{ 8.40 8.42 } { 8.41 } { 40-39 }
rozs szept.	6.57	{ 6.58 }	{ 6.59 6.62 } { 6.63 }
zab márcz.	5.52	{ 5.53-54-53 }	{ 5.52 5.52 } { 5.53 }
" szept.	5.38	{ 5.39-40-39 }	{ 5.38 5.38 } { 5.39 5.40 }
tengeri aug.	5.48	{ 5.49-50-53 }	{ 5.50 5.53 } { 5.51 5.50 }
" szept.	5.05	{ 5.06-05-04 }	{ 5.03 5.60 } { 5.08 5.09 }
" máj.	4.53	{ 4.51-49-50 } 48 46 }	{ 4.44 4.45 } { 4.44 4.42 }
repce aug.	12.80	{ 12.85 12.90 }	{ — — } { — — }

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde	Leszámló
		augusztus 24-én augusztus 28-án	árfolyamok
		penz áru penz áru	
buza . . .	márcz.	8.81 8.83	8.30 8.31 —
buza . . .	szept.	8.89 8.41	8.40 8.41 —
rozs . . .	szept.	6.58 6.60	6.60 6.62 —
zab . . .	szept.	5.38 5.40	5.43 5.45 —
tengeri . .	aug.	5.50 5.55	5.48 5.50 5.48
"	szept.	5.02 5.04	5.15 5.17 —
"	máj.	4.43 4.45	4.45 4.46 —
repce . . .	aug.	12.80 12.90	18.— 18.10 18.—

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, augusztus 24.

Jóval szilárdabb hangulat uralkodott ma a tőzsdén, mint az utolsó napokban. Minden feltűnő, sőt minden híresztelt ok nélkül fedezésekhez fogott az utolsó napok eladóinak egyik kisebb része. Ugy látszott a dolog, mintha e fedezők attól félnének, hogy az osztrák és magyar miniszterek valahogy megegyeznek a megindult tanácskozások folyamában. Akik azonban e félelemben leledzének, igen

kevesen voltak és leginkább az osztrák hitelrészvényt vásárolták, mely körülmény következtében ez érték ára a délutáni zárlatig egy forinttal emelkedett; a hitelrészvényt renyhán követte az osztrák államvasut részvénye is, valamivel kedvezőbb volt a magyar hitelbank. Különben az üzlet még ma is igen korlátolt volt.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 396.25 397, Osztrák hitelrészvény 359.40-360, Osztr-magyar államvasut 359.70-360, Általános köszvény 99.50 forinton kötöttet.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 359.80, Magyar hitelrészv. 396.50, Aranyjárdék 120.70, Koronajárdék 93.60, Leszámitoló-bank 262.—, Jelzálogbank 249.50, Rimamurányi 253.—, Osztrák-magyar államvasut 359.80, Közúti vaspálya 388.25, Villamos vasut 255.75 forinton.

A déli tőzsdén előfordult kótesek: Koronajárdék 98.55, Kereskedelmi bank 1434, Salgótarjáni 622-623, Közúti vasut 358-358.50, Villamos vasut 255-255.75, Magyar hitelrészvény 396.50-396.90, Osztrák hitelrészvény 359.75-360.15, Osztrák-magyar államvasut 359.75-360, Drasche 339-340, Magyar általános köszvény 99.50-100 forinton.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1-1.50 forint, 8 napra 4-4.50 forint, utóljára 8-9 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Aug. 24, Aug. 25. Items include Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr-magyar államvasut, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsdé szilárdult.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Aug. 24, Aug. 25. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr-magyar államvasut, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, augusztus 24. Zsiradék kis tételekben változatlan áron kínáltatott. Szilva lanya, az árak csökkentek, szerbiai szokványminőségű október-novemberre 10 forint, 100 darabos 11.82 forinton kötöttet. Szilvaiz változatlan.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ár 100 kilogrammra, Pénz, Ára. Rows include Dinszörször ingyen hordó, Szalonna, Szilva, Szilva Hataldóra, Szilvaiz, Maromag.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, aug. 24. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak csökkentek. Baromfinál élénk, árak szilárdak. Halban lanya, árak szilárdak. Tej- és tejtermékeknel élénk, árak szilárdak. Tojásnel élénk, árak szilárdak. Zöldszénél lanya. Gyümölcsnel élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Már-

hahus hátulja I. 52-60 frt, II. 50-54 frt. Birkahus hátulja I. 44-48 frt, II. 42-48 frt. Borjúhús hátulja I. 66-70 frt, II. 62-65 frt. Sertéshús Iszrendü 64-66 frt, vidéki 46-52 frt. (Minden 100 kilonkint) Kolbász füstölt 60-80 kr (kilonkint). Sertésszür hordóval 64.0-65.0 frt (100 kilonkint). - Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10-1.20 frt. Csirke 1 pár 0.55-1.10 frt. Lud hizott kilonkint 50-54 fr. - Különrelek: Tojás 1 láda (1440 drb) 30.0-30.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.00-1.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.00-1.00 frt. Lencse m. 100 kiló 7-8 frt. Bab nagy 100 kiló 8-12 frt. Paprika I. 100 kiló 30-60 frt, II. 20-28 frt. Vaj I. rendű kilonkint 0.75-0.80 frt. Tea-vaj kilonkint 0.80-1.10 frt. Burgonya, idej. 100 kiló 1.50-2.00 frt. Burgonya sárga 100 kiló — frt. - Halak. Harcsa (élő) 0.80-1.00 frt 1 kiló. Cuka (élő) 0.60-0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.50-0.60 frt.

Szesz.

Budapest, augusztus 24. Irányzat változatlan. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 19.25-19.50. Finomított szesz nagyban 56.75-57.—. Finomított szesz kicsinyben 57.75-57.50, Élesztő-szesz nagyban 56.50-56.75, Élesztő szesz kicsinyben 57.—57.25, Nyersszesz adózva nagyban 55.75-56.—. Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25-56.50, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.25-15.50, Denaturált szesz nagyban 22.—22.1/2, Denaturált szesz kicsinyben 22.25-22.50. Az árak 10.000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, augusztus 24. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.70-19.90 forinton kelt el nagyban. Zárlatjegyzés 19.50-19.90 frt.

Prága, augusztus 24. Adózott tripló-szesz nagyban azonnali szállításra 55.25 forinton kelt. Adózatlan szesz 18.75 forinton kelt el azonnali szállításra.

Trieszt, aug. 24. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban, 12.—12 3/4 forint, augusztusi szállításra.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, augusztus 24. Az e heti hozatalok kész búzában, úgy látszik, már elkelték, miért is készáru ma jól tartotta árait. Határidők változatlanok. Kötöttet: buza őszre 8.30-8.31-8.28 forint, rozsa tavaszra 8.24-8.23-8.26 forint, rozsa őszre 6.77-6.75 forint, zab őszre 5.67 forint, tengeri szeptember-októberre 5.83-5.35 forint, tengeri május-juniusra 4.78-4.72 forint, repce szeptember-október 12.90-13.— forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 8.26-8.27, buza őszre 8.28-8.29, rozsa őszre 6.72-6.73, tengeri szeptember-október 5.32-5.34, tengeri május-junius 4.71-4.73, zab tavaszra 5.81-5.83, zab őszre 5.67-5.68, repce augusztus-szeptember 12.90-13.— forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, augusztus 24. A magasabb külföldi jegyzések hatása alatt a spekuláció ma fedezeti vásárlásokat eszközölt, amelyek folytán az árfolyamok kevéssel emelkedtek. Csupán Fegyvergyári részvények maradtak változatlanok.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 359.37-359.75, Anglo-bank 156.50, Union-bank 295.—, Länderbank 224.75, Osztrák-magyar államvasut 358.75-359.12, Déli vasut 77.50-77.62, Brixli köszvény 324.—324.50, Alpési bánya 164.60-165.10, Fegyvergyár 231-230, Tramway 514, Májusi járadék 101.65, Osztrák koronajárdék 101.25, Török sorsjegy 60.25-60.50, Német márka 58.85.

Délelőtti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 359.50, Magyar hitelrészvény 396, Anglobank 156.50, Union-bank 294.50, Länderbank 224.75, Osztrák-magyar államvasut 358.75, Déli vasut 77.50, Alpési bánya 164.75, Májusi járadék 101.65.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 359.87, Anglo-bank 157.— Bankverein 268.—, Unionbank 295.—, Länderbank 226.—, Osztrák-magyar államvasut 358.87, Déli vasut 77.25, Elbevolgyi vasut 266.50, Kszak-nyugoti vasut 249.50, Török dohányrészvény 133.50, Fegyvergyár 229.—, Alpési bánya 165.10, Török sorsjegy 60.25, Német márka 58.85, Osztrák földhitelintézet 446, Májusi járadék 101.65 Osztrák koronajárdék 101.20.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4 2/3%-os papírjárdék 101.55, 4 2/3%-os ezüstjárdék 101.50, 4%-os osztrák aranyjárdék 121.50, Osztr. koronajárdék 101.20, 1860. sorsjegy 141.—, 1864. sorsjegy 193.25, Osztrák hitelsorsjegy 203.75 Osztrák hitelintézeti részvény 360.—, Angol-osztrák bank 157.—, Union-bankrészvény 295.—, Bécs,

Bankverein 267.50, Osztrák Länderbank 226.—, Osztrák-magyar bank 910.—, Osztrák-magyar államvasut 359.—, Déli vasut részvény 77.38, Elbevolgyi vasut 266.25, Dunagőzhajózási részvény 478.—, Alpési bányarészvény 164.90, Dohányrészvény 133.25, 20 frankos 9.54, Császári kir. verl. arany 5.68, Londoni váltóár 120.05, Német bankváltó 58.82, Bécsi Tramway 513.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, augusztus 24. A déli tőzsdé zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 360.25, Magyar hitelrészvény 396.75, Anglo-bank 157.—, Bankver. 267.75, Union-bank 294.75, Länderbank 226.—, Osztr-magyar államvasut 359.50, Déli vasut 77.62, Elbevolgyi vasut 266.75, Északnyugoti vasut 249.50, Török dohányrészvény 133.50, Rimamurányi 251.75, Alpési bánya 165.—, Májusi járadék 101.60, Magyar koronajárdék 98.55, Töröksorsjegy 60.25, Német márka azonnali szállít. 58.85, Német márka ultimóra 58.86 forinton.

Frankfurt, augusztus 24. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüst-járdék 86.20, 4%-os osztrák aranyjárdék 102.95, 4% magyar aranyjárdék 102.45, magyar koronajárdék 99.10, osztrák hitelintézeti részvény 304.75, osztrák-magyar bank 770, osztrák-magyar államvasut 303.50, déli vasut 69.—, Párisi váltóár 808.05 bécsi váltóár 169.82, londoni váltóár 20.395, villamos részvény 137.70, alpési bányarészvény 140.— 3% magyar arany-kölcsön 89.60, Bécsi Bankverein 226.75, 4 2/3%-os papírjárdék 86.20. Az irányzat meglehetősen szilárd.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. augusztus 24-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm., Állomások, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm. Rows include Arvadarajla, Solnecebanya, N-Szombat, Magyar-Ovár, O-Gyalla, Sopron, Herény, Kezthely, Zágráb, Fiume, Cikvenca, Panceva, Temesvár, Arad, Szeged, Szolnok, Eger, Debreczen, Kismárk, Ungvár, Szatmár, Nagy-Várad, Kolozsvár, Nagy-Szeben, Bécs, Salzburg, Klagenfurt, Pola, Lesina, Sarajevo, Torino, Flórencz, Róma, Nápoly, Brindisi, Palermo, Málka, Zürich, Biarritz, Nizza, Fárle, Koppenhága, Hamburg, Berlin, Christiansund, Stockholm, Szent-Pétervár, Moszkva, Varsó, Kiow, Odessza, Suliná, Szófia, Konstantinápoly.

Nyugatról az Atlanti-tenger felől új maximum hatol a kontinensre. Azonkívül a régi keleti maximum is fennáll, úgy, hogy az időjárás helyzet átalakulni kezdül. Európa nyugoti részén az idő felhősödött és részben eső lett, keleti részén derült és száraz idő uralkodik. A hőmérséklet már reggel csak a keleti és északnyugati széleken van 15 C° alatt. Hazánk időjárásában nincs változás. Az éjjeli lehülés kissé fokozódott. Meleg idő várható, az ország nyugoti felében nagyobbodni felfűzettel, majd zivataros csökkel. Keleti felében a száraz idő egyre löre még tart.

VIZÁLLÁS.

— Augusztus 24-én. —

Table with columns: Folyó, Víznyomás, Vízállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Víznyomás, Vízállás reggel, Áradás v. apadás. Rows include Schrding, Passau, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Eress, Paks, Mohács, Újvidék, Zimony, Panceva, Bázias, Orsova, Hohenau, Zsolna, Szered, Eszékújvár, Sárvar, Győr, Zákány, Eszék, M. Szeberdab, Zágráb, Sziszek, Mitrovicza, Károlyvár, Novi, Beszta, Banjaluka, Dubaj, Zvornik, Tisza, M.-Szeget, Tisza-Ujlak, V.-Námány, Csep, Tokaj, Szolnok, Csongrád, Szeged, Títel, Dees, Szatmár, Munkács, Homonna, Ungvár, Bártfa, Zemplén, Sajó, H.-Némóti, Berettyó, B.-Ujfalu, Sáb. Kir., Caucsa, Naggyárad, F.-Kőrös, Belényes, Feh. Kir., Borosjenő, H.-Kir., Békés, Gyoma, Gy.-Fahérv., Arad, Makó, K.-Kecskény, Temes, Bécs, N.-Becskor.

Islet magyarázata: * = Jéges víz; + = Ofeletti; - = 0 alatt < = áradt; > = apadt; ? = kölséges. Megjegyzések: Csapadék az ország területén nem volt sehhol. Az észes folyók általában apadó jellegűek, s vizállásuk közepesen aluliak. A Duna vizállás 2-3 fok, a Tisza vizállása 0-3 fok, a Dráva vizállása 2-4 fok, a Száva vizállása 0-2 fok.

BABEL

Francia regény.

(23)

Írta: Augustin Filon.

Egy napon, mikor ez a terv már vagy századszor volt tárgyalásuk tárgya, Pauline ki zongorájánál ült, megfordult és így szólt: — Anyám, én nem leszek varrónő. Én művésznek akarok lenni, a színházban fogok énekelni.

Minttha villám sújtott volna le az asszonyra.

— Te! — szólt akadozva — te, ki be se mersz menni a szalonba, ha egy fél van benn! Te azt képzeled, hogy ki fogsz lépni a deszkákra és kétezer ember előtt énekelni?

— Azt hiszem, hogy igen!

— De hiszen te nem tudod, hogy mi a színház milyen veszélyes az egy fiatal leányra nézve... Oh, szegény leányom, még csak ez hiányozna nekünk!

És Estéve atyához sietett, elpanaszolta neki haját és csodálkozott, hogy az atya mosolyog. Még sokkal jobban csodálkozott volna, ha Estéve atya úgy gyönt volna meg neki, mint valamikor ő s megösmérhette volna az atya világi-múltját. Estéve atya nagy hódolója volt a művészetnek s azóta, hogy a világtól visszavonult, sokat tanult és keveset felejtett.

— Tudtam, mondta, vagy legalább előérzetem volt.

— Micsoda, hogy Pauline színésznő akar lenni?

— Nem épen ez; hanem, hogy valami fog történni s Pauline nem fogja elfogadni élete azt a programját, melyet ön készített számára.

— De hát honnan, kitől vette ezeket az eszméket?

— Talán öntől.

— Tőlem? Oh, ön tréfál, Atyám!

— Dehogyan. Ön praktikus asszony, jó munkásnő, de önnek voltak órái, mikor lelkesedett, rajongott. Emlkeztek csak vissza arra a napra, mikor Gounod zenéje rikatta meg önt. Nos, ama pillanatok öröksége Pauline lelkébe szállt s ami önnél akkor véletlen volt, az az ő lényének alkotórészét képezi és elválaszthatatlan tőle. A tudósok a maguk módja szerint magyaráznák ezt meg önnek; én egyszerűen csak azt mondom, hogy az Isten akarata!

— Valóban Atyám? Isteni küldetés volna, mely Paulinát arra készíti, hogy a színpadra lépjen?

— Miért nem? Az Isten a fiatal leányok jövőjéről ép úgy gondoskodik mint a verébéről a faágon. S vajjon el hull-e csak egy veréb is Isten tudta és akarata nélkül? Adjuk meg a tiszteletet a művészetnek. Győzőim között van sok művésznek kinek szíve, egész élete fölér sok uri hölgyével. Ön nem érti leányát; Pauline rajongó gyermek s rajongásának tápot kell adni. E táp a művészet. Tehát legyen énekesnő ha van hozzá hangja. A fődolog az, hogy jó mestert válasszon számára. Küldje el Verganihoz, aki előzekény lesz és szívesen fogja fogadni Paulinét.

Delaunaytét a szavak teljesen megváltoztatták. És aznap este már légrékat épített és szép álmokat szőtt leánya jövőjéről. Szerencsétlenségére már az első lépést családás követte. Az öreg Vergani a vén olasz mester finomságával hallgatta meg a két nőt, csukott szemmel vizsgálta Paulinét, atyailag mosolygott és meghozta ítéletét. Hangja nem alkalmas az operához. Hogy őt felvonáson keresztül nagy szerepet játszasson el, ahhoz ahléta szervezet és művészi temperamentum kell. Ezenfelül, ha Pauline-ben meg volna az ezek a kellékek, nem Londonban kell magát kiképeztetnie. Itt nem is keresnek mást és nem is képeznek mást, mint operette-primadonnákat, akik egy keveset énekesnők, egy keveset színésznők, legfőképen azonban csinosak. Hogy valaki a londoni operában énekelhessen, ahhoz szükséges, hogy messziről jöjjen s olasz vagy német neve legyen.

Pauline megértette, hogy sohasem lesz alkalma zenei tehetségeit érvényesíteni. Minden amit követeltek tőle, az volt, hogy csinos legyen azokban a fantasztikus színpadi öltözékekben, melyek Sullivan könnyed zenéjének kiegészítő részei. A kiábrándulás nagy volt s a fiatal leányt le kellett mondania a színpadról. De miért? Elvégre is a kísérletektől nem szabad visszariadnia. Ugy islón: Egyelőre tehát a zeneakadémia tanfolyamát látogatta. S amint betette lábát ebbe a különös világba s hallotta társait az ifjuságnak azzal a könnyedséggel beszélgetni, mely minden környezethez hozzásimul, maga is hozzászólt az élethez és ez alakokhoz, melyeket még néhány hét elűzt megvetett volna. Hogy biztassa és buzdítsa, Vergani keddi hang-

versenyein énekelte Paulinét. E hangversenyeket művészek, hirlapírók és sok másféle urak látogatták. Néha miniatúr-színházat rendeztek és egyes darabok egész felvonásait adták elő. Ilyenkor az urak, kik a terem hátterén álltak, lelkesen tapsoltak Paulinenak. Hogyan tudhatta ő, vajjon hangjának és tehetségének vagy pedig szépségének, mely úgy hatott mint a vadvirág, lángoló és gyermeket nagy szeméinek, melyek annyi komolyságot adtak az ajkairól elhangzó könnyed szavaknak, szól-e a taps?

Valóságos Noé bárkája volt ez a zeneakadémia a Newman-Streetben. Vergani hirtelvéne mint „a hercegnőnek mestere”, a „társaság” ifju hölgyeit vonzotta az intézetbe. A saison elején jöttek, megtanultak egy-két románcot Tostitól és arra számítottak, hogy ezzel férjet fognak.

Mellettük a kis bourgeois-leányok, a szegény boltosok leányai, akiknek szemében a színpad az az eszköz volt, melylyel szerencsüket elérhetik és pénzt kereshetnek. Ezek azzal töltötték idejüket, hogy irigyen találgatták, hogy ez vagy az az ismert énekesnő hetenkint mennyi pénzt keres. E leányok, kik modorukban és társalgásukban igen szabadok, majdnem mindannyian menyasszonyok. A véglegény többnyire Cité-beli alkalmazott, ki néha megvárja menyasszonyát a kapuban, félig haragosan, félig nyugtalanul figyelve meg Vergani férfi növendékeit. Ezek a fiatal emberek, kik csakis külsejükre és hangjukra ügyelnek gondosan, egymás között és társnőikkel is folyton féltékenykedtek, különösen, ha utóbbiak diadalnaskodtak felettük. Majd kedvesek, vagy kiállhatatlanok, majd udvariasak és hiuk voltak, amint kedvük és napjuk magával hozta.

Ezekon kívül járt Verganihoz egy férjétől elvált tönkrement magyar grófnő ki éneklésével remélte vagyonát visszahódíthatni, egy kis gyufaárúnő, kit egy vén zenebolond fedezett fel s kinek kiképeztetését ő fizette; végül valami bizarr teremtet, kit egy amerikai Bárum hozott elő az Ujvilágból. Nem tudott semmiféle nyelven beszélni és az iskolai legenda azt mondta róla, hogy valami cannibál családból származik. Rettenetes hangokat hallatott és egy tréfás baritonista az óráján nézte, hogy hány másodpercig bírja a magas c-t.

(Folytatás következik.)

A főszerkesztő távollétében

a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. augusztus 24-én.

Table with multiple columns listing various financial instruments such as 'Állampapírok', 'Részvények', 'Váltók', and 'Pénztermék' with their respective prices and exchange rates.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Mindan szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető ezimét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. Ha a hirdető az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényén írni; esetleg közönséges levélben, is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden ilyen esetben a szelvényen meg kell adni a közlési díjat, melynek a kiadóhivatalban az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

Őrangyalom. Szívem érzi, hogy a megváltás már kezdődik, boldogságom határtalan, csak az a 10 nap már eltelt, akkor miénk lesz a világ, ugy-e szívem? OIel örökké tied. 5912-1

Dori. Már hogy lehet ilyesmit mondani, hogy eljőnek-e? Hisz mindig ezt jajgatom és te csak most egy kérdést teszel, ejnye bizony nem hittem volna. 5936-1

Jgazán. Mikor utazunk? Te kis hamis, ugy-e jó volna már? Csókol Sándor. 5934-1

Zöldike. Levél ment a szokott címre. 5932-1

Női szépség biztosítatik a Raditz-féle **Mirtus-crème**, használata által, mely finomítja a bőrt, kiszűri a ráncokat, alaposan eltávolítja a szepit, májfoltot, bőrhámot stb. 1 tegegy 1 frt, hozzá a **Pulcheradin-szappan** drága 40 kr., 3 drb 1 frt 10 kr. Barna kezek, arcz. orr ellen az egyetlen gyógyszer a Raditz-féle **Mirtus-fehérítő**, ártalmatlan, 1 üveg 2 frt. Legfinomabb napi és esti poude a **Pulcheradin-poude**, doboz 50 kr. Készíti és szétbűldi: **Raditz Rob. Apostolgyógyásztára, Budapest, József-körút 64.** az Országos Hirlappal szemben. 6812-1

ALLÁST KERES.

Egy fiatal ember, ki a férfi- és női divat, rövid- és hosszú ruhákban járta, állást keres helyben vagy vidéken. Levélfelajánlatokat „Ügyes” jelige alatt a kiadóba kér. 5928-3

ALLÁST KAPHAT.

Junges Mädchen gesucht zu 2 grössere Knaben als Gespielin; erfordert wird die perfekte Kenntniss der deutschen und französischen Sprache und etwas Mithilfe im Hauswesen. Reflektantinnen mit beisehenderen Ansprüchen wollen sich um Näheres an die Administration dieses Blattes wenden. 5944-4

Egy fiatal leányka keresetkét nagyobb fiú mellé játszan, és aki a házi dolgokban és valamit segít. Kivántatik perfect francia és német nyelvt. Bővebbet lehet megtudni az Országos Hirlap kiadóhivatalában. 5848-4

Kisdedővő (bonne) keresetkét egy négy éves leányka mellé. Ajánlatok referenciákkal és bizonyítványokkal e lap kiadóhivatalába küldendők „Bonne” jelige alatt. 5906-4

OKTATÁS.

Czimbalom-tanítónő ajánkozik, tanít a legkisebbtől kezdve tanmód szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekhangú, pedálos Horváth-féle czimbalom is eladó 60 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 5694-5

Zenetanítónő mersékelt áron ad alapos oktatást zongorából. Megkereséseket „Zongoratanítónő” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 5660-5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Rákos-Szt.-Mihályon, György-telepen egy újonnan épült szép urilakház, mellyek épülettel hozzá 318 négyszögöl telekkel szabad kezbeletadó. Közvetítő díjaztatik. Czim a kiadóhivatalban. 1929-7

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasút közvetlen közelében egy 12000 négyszögöl nagyságu ölenkint 3-25, telek jutányos árban eladó. 5256-7

Megbízható és jártas egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat- és telket (Ujpest környékén), jutányosan közvetít. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Czim a kiadóhivatalban. 5268-7

A Ságymányoson, valamint Angyalföldön Szent László-úton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5402-7

3-emeletes ház a nyugati vaspálya közvetlen közelében, újonnan épült, 120.000 frtért eladó. Szükséges tőke 60.000 frt, a többi bankteher. Ügynökök díjaztatnak. Ajánlatot kérek „Eladó ház” jeligére e lap kiadóhivatalába. 5874-7

Ujpest legszebb helyén újonnan épült ház, villamos vasuti állomás mellett, 14.000 forintért eladó. Szükséges tőke 6000 forint, a többi bankteher. Czim a kiadóhivatalban. 5020-7

ELADÁS.

A Baross-utczában egy kitünően menő kifőző sürgösen családi viszonyok miatt eladó. Ajánlatokat a kiadó közvetít „Kifőző” jelige alatt. 5792-8

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember a jövő tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utczához. Czim a kiadóhivatalban. 5914-10

Intelligens családnál kaphat olcsó ár mellett 1-2 vidéki fiú a Józsefvárosban. Kitünő bánásmód biztosítatik. Czim a kiadóhivatalban. 5788-10

A Nádor-utczában egy elegáns butorozott utcai szoba kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5854-10

25 frtért teljes ellátást külön bejáratu szobával nyer 1 fiatal ur. Czim a kiadóhivatalban. 5738-10

Egy csinosan butorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal és esetleg teljes ellátással. Czim a kiadóhivatalban. 5650-10

Jgen szépen butorozott kétablakos tiszta udvari szoba azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5580-10

Egy elegánsan butorozott udvari szoba a Szentkirályi-utczában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5652-10

LAKÁS KERESTETIK.

A Nagymező-utczán környékén keresek egy utcai lakást 2, esetleg 3 szobából és stb-ből álljon. Az évi bér megnevezésével ellátott ajánlatok „Lakás 1898” alatt a kiadóhivatalhoz küldendők. 5750-11

SZOBA KERESTETIK.

A magyar színház tőzsomságában keres egy nő elegánsan butorozott lakásos-járatu szobát. Ajánlat „színház” alatt a kiadóhivatalba küldendő. 5880-12

KIADÓ LAKÁSOK.

A Garai-utczában 2 utcai szoba, előszoba konyha, speiz stb.-ből álló lakás sürgös elutazás miatt rendkívül olcsó áron kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5230-13

A Futó-utczában egy első emeleti utcai szoba konyhával stb. 2 hónapra 20 frt szeptember 1-ére kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5904-13

A vigszinház tőzsomságában újonnan épült palotában néhány lakás, valamint villamosvilágítással, legnagyobb komforttal és elegáns berendezéssel, azonnal kiadó. Ugyanott földszinti helyiségek üzletnek vagy raktárnak. Házáer igen mérsékelt. Czim a kiadóhivatalban. 5388-13

HITEL-PÉNZ.

Pénzkölcsön földbirtokokra, budapesti és vidéki házakra a becsérték kétharmadáig. építkezési előlegek, magánköcsönök második, harmadik tételre gyorsan kaphatók Halmay Ignác bizományos irodája u ján Budapest, Kerepesi-ut 65, 1925-14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, vigszinház, egyleti helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3692-17

Kerékpáriskolának, könyvnyomdának, vagy más ipari célra is igen alkalmas földszinti utcai helyiség, 12 nyílással az utcára, a vigszinház tőzsomságában, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5848-17

Cisztító-intézet, a főváros legelőkelőbb helyén, családi körülmények miatt, olcsóan átadó. Szives megkereséseket a kiadóba kérek „Jó üzlet” jelige alatt. 5790-17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4700-17

KÜLÖNFÉLE.

Elhizottság. Csuz, közvény, gyomorhaj, ideg- és bőr ésnél betegségek biztosan és és gyorsan gyógyíthatók villamos fényfürdő, vizkura, napfürdő és svéd gyógygimnasztika segítségével Dr. Palócz Ignác gyógyintézetében (rendelő intézet) IX., Ármház-körút 7. Rendelés: d. e. 10-12 és d. u. 3-5 óráig. 6827-18

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 kért Réthy-féle Pemeteft-czukorkát. 1537-18

Egy, esetleg két iskolásteányka szigoru felügyelet mellett teljes ellátást kaphat a jövő iskolai tanévre intelligens családnál külön szobában. Zongorahasználatlaltal, esetleg zongora, oktatással. Fürdőszoba a lakásban. Ajánlatok a kiadóba intézendők „Iskolásteányka H.” czim alatt. 5700-13

A legelegánsabb utcai ruhákat olcsó áron és azonnal kiadó egy elsőrangú varrónő. Czim a kiadóhivatalban. 462-18

35-40 sz.

Árverési hirdetés.

A földmivelségi m. kir. Miniszter ur Ő Nagyméltóságának f. é. junius hó 28-án kelt 41375. sz. intézvénye alapján a dorgosi- és herzovai erdőgondnokság 1899-1903. évi 1099-3 kat. hold kiterjedéssel bíró vágásaiban 1899. január 1-től bezárólag 1903. december végéig terjedő időszakon belül, azaz öt (5) év alatt kihasználható 11335 m² haszonfa, 141115 ürm² hasáb, 41210 ürm² dorong-lúzifa és 39702 koci galy és rőzséfa tövön való eladása iránt 116849 frt 60 kr. kikialtási árral, továbbá az ezzel kapcsolatos a faüzlettől el nem különíthető lalasinézi mészakőbánya mészégetési jog. ehhez tartozó mészakemenczék és épületek 1899. május hó 1-től 1904. április hó 30-ig azaz öt (5) évi időszakra terjedő bértartam alatti haszonbérbeadása iránt egy (1) évi 4290 forint haszonbérnek mint kikialtási árnak alkalmazása mellett Lippán a m. kir. főerdőhivatalnál 1898. évi szeptember hó 7-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Bánatpénz a fenti faértéknek, valamint az évi haszonbér-összegnek tíz (10) százaléka, azaz 12114 frt — kr.

Az árverési és szerződési feltételek a nagyméltóságú földmivelségi m. kir. minisztérium erdészeti főosztályánál, alulírott főerdőhivatalnál, valamint a dorgosi- és herzovai m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, átvehetők s versenyezni kívánóknak alulírott főerdőhivatal által kívánságukhoz képest meg is küldetnek.

Szabálytalanul felszerelt, valamint elkésve, vagy táviratilag benyújtott ajánlatok és utóajánlatok nem fogadtatnak el és az ajánlatok választása és elfogadása felett a földmivelségi m. kir. miniszter ur Ő Nagyméltósága tetszése szerint intézkedik.

Lippán, 1898. augusztus 17.

Magy. kir. főerdőhivatal.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. augusztus 25-én.

NÉPSZÍNHÁZ.

1848. (Hadak utja.)

Látványos, zenés színmű, előjátékkal, II képben. A népszínházi bizottság megbízásából írta és rendezte szerelte Verő György.

Személyek:

- Petőfi Sándor, Vasvári Pál, Irinyi József, Zakár Gergely, Egy ur hölgy, Egy papár, Egy hölgy, Graf Pálffy György, Graf Széchenyi Kossuth, Eszter, Párkó Mária, Debur, György, Lació, Pista, Balta János, Antos Péter.

Kezdet 7 és fél órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

788. szám. — 789. szám.

A hálókocsik ellenőre.

Vijjáték 3 felvonásban. Írta Alexandre Bisson. Fordította: Zempléni P. Gyula.

Személyek:

- Godefróid György, Lucienne, felesége, Montepin, apósa, Montepimé, Godefróid, Srt. Medard, Labordare, Charboneau, Charboneau, Anglé.

Kezdet 7 és fél órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kikapós patikárius.

Bohózat 4 felvonásban. Írta: Gerdillot. Fordította: Heftai Jenő.

Személyek:

- Fourageot, Paulette, Ferdinand, Bertinet, Bertinet-né, Paturin, Paturin-né, Carol, Szilágyi V., Aranyossy, Balla E., Boros E., Hethy A., Mátyás, Sz. Szilassy, Iványi.

Kezdet 7 és fél órákor.

BUDAI SZINKÖR

A hármas ikrek.

(Mother of Three.) Énekes bohózat 3 felvonásban. Írta: Graves G. Kezdet 7 órákor.

VÁROSLIGETISZINKÖR

Igazgató: Föld Zsigmond.

Szilágyi Kornél, a Magyar színház tagja, mint vendég.

Háromláb kapitány.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Írta: Kövessy Albert és Faragó Jenő.

Kezdet 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fejér Dezső.

Pósa-asztaltársaság üzemeltetésében.

Czigányszerelm.

Kezdet 7 órákor.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vig Színház, Népszínház, Magyar Színház, Budai Színház, Kisteleki Színház. Rows include Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

Alapítási év 1856.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 6390. sz. rendelete szerint alábbi ellenőrzés alatt álló

Katonai előkészítő-iskola (Igazgató: Fiszinger Jenő ny. százados) Budapest, V., Nagykorona-utca 13.

6 havi tanfolyam az egyéven-önkénti szolgálatra készítő vizsgálatra. Prospektus és főválasztás díjtalanul. Eddig 3136 hallgató.

Makulatura-papír olcsón kapható Bővebbet a kiadóban.

V. Kétéves nyeretlenek eladóverseny. 2000 korona a győztesnek, 1100 méter.

Table with 3 columns: Rider name, Horse name, and Trainer name. Lists various riders and their horses for the V. Kétéves nyeretlenek eladóverseny.

Jelöltjeink: Metcalf-Istálló-Tarna.

VI. Harsory-Handicap. 3000 korona a győztesnek, 400 korona a másodiknak, 1000 méter.

Table with 3 columns: Rider name, Horse name, and Trainer name. Lists various riders and their horses for the VI. Harsory-Handicap.

Jelöltjeink: Magister-Szokás.

VII. Welter-Handicap. 2000 korona a győztesnek, 300 korona a másodiknak, 1000 méter.

Table with 3 columns: Rider name, Horse name, and Trainer name. Lists various riders and their horses for the VII. Welter-Handicap.

Jelöltjeink: Judica-Dreher-Istálló.

Advertisement for Kőbányai Király-Sörfőző. Dr. Korányi és dr. Kóly egyetemi tanár urak által gyógyászatra ajánlott „Malátasör”. Megbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeség, kiváló alkermel használható. Legkedveltebb ital. Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 40.

Advertisement for Kanitz Ferencz és fia. Szepességi vászonraktárban Kossuth Lajos-utca 11. sz. a kaphatók.

Advertisement for Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság. Alapítók: 4,800,000 korona. Telefon: 61-50. Maláta-sör. Bajor módra készült ezen legjobb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az emul külföldi árukat kiszorítsa. Kellemeles zamata miatt kedvelt ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szaktanárságok melegen ajánlják: különösen dr. Korányi Frigyes és dr. Kóly Károly egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy ezen sör sikeresen használható bizonyult. Idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeség, maláta-sörünk valószínűs gyógyszer. Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palack 6 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palack 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt budapesti vasúti állomásra szállítva utánvétellel. Hónapokig eltartható. A ládák és palackokért adandó 4 frt, illetve 2 frt betét — azoknak bementes visszaadásakor — visszaszolgáltatjuk. Megrendeléseket elfogadjuk: Gyári irodánk Kőbányán, Városi irodánk: VII., Kertész-utca 40. és vidéki raktárosaink. Budapestben kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharankint a Quisisanz buffetben Váci-körút 12. Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság.

Kávé
leválasztva és bérmentve
házhoz szállítva:
4 1/2 kg. Kuba . . . 6.50
4 1/2 kg. Mocca . . . 6.50
4 1/2 kg. Jáva . . . 6.50
4 1/2 kg. Gyöngy . . . 6.80
4 1/2 kg. Portoriko . . . 5.80
4 1/2 kg. Santos . . . 4.50
valóságos garanzírozva.
Belák István
Budapest, VII., Rottentör-
utca 4. Ajánlati rakár
Fiume.

Egy fog 1.50.
Fogak és fogsorok
tíz évi jótállással.
Papoknak, tanítóknak, hivatalnokoknak 40% engedély.
Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.
KOSZTOLÁNYI ARTHUR
fogspeciálista
Budapest, Kerpesi-ut 64. szám, II. emelet.

A Magyar
Aszfalt-részevényszerűség
Budapest, Andrássy-ut 30. sz.
elvállalja jótállás mellett, leg-
előcsöbbség.
**Aszfalt-
burkolatok**
fektetését és nedves lakások,
pinczék stb. gyökereinek szárazítását.
TELEFON. 20

Tan- és nevelő-intézet
nyilvánossági joggal
Budapesten, Hold-utca 19.
Az intézet 21 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelő-intézetében, mely államnévelő tanár- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szept. 1-én kezdődnek. Azenben már most is lehet előjegyezteni.
A növendékek lehetnek beutazók, félkiosztások és bejárók.
Értesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.
Dr. László Mihály, igazgató.

Nagy bolthelyiség
a József-körút legelőnkebb helyen
f. é. november hó 1-ére kiadó.
Czím a kiadóhivatalban.

PROGRAMM.
BUDAPESTI LÓVERSENYEK.
Nyári meeting.
Csütörtök, augusztus 25. 7. nap. Délután 3 órakor.

I. Eladóverseny. 2000 korona a győztesnek. Táv 1600 méter.

1 Gr. Andrássy T. 36 p k Velocis ap Stronzin a Vega	56
2 G. Bawrowski W. 46 p m Dolomit ap Pancake a Demia	54 1/2
3 E. Eshkovich E. ur 36 p k Virgonox ap Galac a Furca	55
4 Egyedi A. ur 36 p m Juratus ap Panzerschiff a Justina	53
5 Capt. Gaston 56 stp m Moray ap Chislehurst a Marie	57 1/2
6 Krausz L. ur 36 s m Mihassza ap Gundersbury a Nissy	50
7 Mr. Lincoln 36 p m Villanyos ap Villam a Vadgalamb	50
8 (9) Rehoczky G. ur 36 s m Kezdet ap St. Honorat a Bead-roll	54 1/2
9 (9) Ugyanaz 36 p m Abgar ap Puritan a Tug of War	50
10 Er. Springer G. 36 p k Marasca ap Beaumont a Lady Mary	51 1/2
11 Szászberceki ménes 36 p k Thetis ap Waissenkabe a Thetis	51 1/2
12 Szemere M. ur 36 p m Félénk ap Galac a Félő	56 1/2
13 (14) Zangen J. ur 46 p m Balesk ap Master Kildare a Blue Black	64 1/2
14 (15) Ugyanaz 36 s k Kadmea ap Amphion a Glaxia	55

Jelöltjeink: Marasca—Kadmea—Thetis.

Trainer	Ball	Sárga, kék gyűrűs ujjak, kék sapka
Leissa	Leissa	Fehér, vörös szalag és ujjak, feh. sapka
J. Reeves	J. Reeves	Fehér, világoskék sapka
A. Planner	A. Planner	Bordeaux. lazacsz. uj., bordeaux. sap.
Boorer	Boorer	Vörös, fekete szalag, kék sapka
Hitch	Hitch	Fehér, rózsaszín szalag és sapka
Ch. Planner	Ch. Planner	Sötétzöld, feh. szegély, sötétzöld sapka
Kollár	Kollár	Kék, vörös szalag és sapka
Ugyanaz	Ugyanaz	Ugyanaz
Butters	Butters	Fekete, vörös sapka
Hansi Fries	Hansi Fries	Heliotrop, fekete szalag és sapka
Maw	Maw	Ezüstfélék, arany-sárga sapka
		Vicia, sárga sapka
		Ugyanaz

II. Háromévesek gátversenye. 2000 korona a győztesnek, 300 korona a másodíknak. Táv. 2400 méter.

1 Ottó Ing. stp m Lelencz ap Biró a Leila	65
2 Dreher A. ur stp k Reblans ap Trick-Track a Rebecca	65
3 Gr. Esterházy F. stp her Borzörszök ap Theodora a Marala	65
4 Gr. Esterházy J. p m Lord of Mildara ap Master Kildare a Propaganda	65 1/2
5 Gr. Esterházy M. s m Zire ap Theodora a Borealis	65
6 (7) Gr. Kinsky Z. p m Táltes ap Panzerschiff a Thalma	65
7 (8) Ugyanaz p m Wienerwald ap Master Kildare a Vindobona	65
8 Gr. Pejacsevich A. stp k Sironi ap Galac a Sybil	65
9 Rehoczky G. ur p m Aegar ap Puritan a Tug of War	65
10 Szemere M. ur 36 s m Kileneczes ap Kishér Gecse a Gamiuni	65

Jelöltjeink: Esterházy Istálló—Wienerwald.

Romwalter	Fehér, bordeaux. gy. feh. uj. és sapka
Smart	Vörös, fehér szegély.
Stiles	Sárga, fehér ujjak, kék sapka
Ugyanaz	Sárga és kék ujjak, sárga sapka
Ugyanaz	Sárga, kék szegély és sapka
Heath	Vörös és fehér csikós, vörös sapka
Ugyanaz	Ugyanaz
	Kék, sárga öv
Kollár	Kék, vörös szalag és sapka
Maw	Ezüstfélék, arany-sárga sapka

III. Hándicap. 2000 korona a győztesnek, 400 korona a másodíknak. Távolság 1600 méter.

1 Sr. Harkányi A. 36 p m Eccles Cross ap Galand a Polly Eccles	62
2 Egyedi A. ur 46 p k Néni ap Phil a Nessi-Elli	60
3 Lov. Ditt K. 36 stp m Erbprinz ap Stronzin a Esther	59
4 N. J. J. ménes 36 p m Wagner ap Puritan a Germania	58
5 Gr. Esterházy M. p k Francia Kintő ap Theodora a Jadriga	57
6 (2) Dreher A. ur 46 p k Gehot' vira ap Morgan a Gekant.	56 1/2
7 Dr. Springer G. 36 p m Candide ap St. Serf a Jennesse	56 1/2
8 Mr. Dorryt 46 p k Katinka ap Gundersbury a Aranyos	56
9 (6) Dreher A. ur 46 s k Bogza ap Tuga a Doll	53
10 Szemere M. ur 46 s m Garibaldi ap Sweetbread a Bravade	43
11 Szászberceki ménes 36 p k Ara ap Dumro a Aram	44 1/2
12 Andrássy T. 46 p k Bora ap Milon a Bouwist.	40

Jelöltjeink: Katinka—Bogza.

Metcalf	Fehér és kék csikós, vörös sapka.
A. Planner	Bordeaux. lazacsz. uj., bordeaux. sap.
	Sárga, kék kettős szalag és sapka
Richards	Fehér, vörös szalag és ujjak, kék sapka
Stiles	Sárga, kék szegély és sapka
Smart	Vörös, fehér szegély
Butters	Fekete, vörös sapka
Ch. Planner	Sötétk., sötétk. feh. csik. ujjak, sötétkés
Smart	Vörös, fehér szegély
Maw	Ezüstfélék, arany-sárga sapka
Hansi Fries	Heliotrop, fekete szalag és sapka
Ball	Sárga, kékgyűrűs ujjak, kék sapka

IV. Kötévesek nagy hándicaja. 8000 korona a győztesnek, 800 korona a másodíknak. Táv. 1100 méter.

1 Dreher A. ur p m Brodler ap Morgan a Rombere	60
2 Währmann R. ur p m Dominik ap Danure a Lady Henions	57 1/2
3 Gr. Degenfeld I. p m Wedding ere ap Fenk a Menyasszony	57
4 (10) Lov. Lederer S. s m Timár ap Bálvány a Trésor	56
5 Tránkel A. szaz. p m Canterbury ap Gundersbury a Csákka	56
6 Capt. Gaston p k The winnings ap Morgan a Harewood	56
7 (11) Mr. Dorryt stp k Illusion ap Zsupán a Hippokrene	54 1/2
8 Mr. Sillon p k Isabelle ap Gouverneur a Walkira	54 1/2
9 Sr. Harkányi J. p k Sarona ap Abonenti a Szerény	53 1/2
10 Gr. Festetics P. s k Tudom ap Pásztor a Talány	53 1/2
11 (7) Mr. Dorryt p m Menplaisir ap Colleen a Mistake	53
12 Br. Üchtritz Zs. s k Chryseis ap Achille II. a Estiaca	51 1/2
13 (15) Egyedi A. ur p m Kaplár ap Dunare a Queens Colour	51 1/2
14 Gr. Hunyady I. p m Diomed ap Panzerschiff a Duchess	51
15 Springer G. s k Fid-Pad ap Fenek a Fidelity	50
16 Br. Podmaniczky G. p k Cassiopeia ap Jack O'Lantern a Capella	49 1/2
17 Szászberceki ménes s k Gwren ap Gundersbury a Leány	48
18 (13) Egyedi A. ur p m Remete ap Kishér Gecse a Blik	48
19 Lov. Lederer S. p m Ladro ap Puritan a Lady Ida	47
20 Gr. Károlyi Gy. s m Rézes ap Erdősze a Response	45 1/2
21 Geist G. ur s m Pincasz ap Beau Brummel a Problème	45 1/2

Jelöltjeink: Wedding ere—Egyedi-istálló—Hansi-istálló.

Smart	Vörös, fehér szegély.
A. Reeves	Rózsaszín, fekete szegély és sapka
Metcalf	Kék, fehér kettős szalag, kék sapka
Huxtable	Világosk., arany. szalag világoskék sap.
Huxtable	Ezüstfélék, vörös ujjak és sapka
Boorer	Vörös, fekete szalag, kék sapka
Ch. Planner	Söt.k., sötétk. és feh. csikós ujjak, söt. k.s.
Ugyanaz	Vörös és kék csikós, ezüstsz. ujjak és s
Metcalf	Világoszöld, fekete szalag és sapka
Hansi Fries	Sárga és kék csikós, kék sapka
Ch. Planner	Sötétk., sötétk. és feh. csik. ujjak, söt. s.
Miles	Kék, fehér pettyekkel
A. Planner	Bordeaux., lazacsz. ujjak, bordv. sapka
Pool	Fekete, rózsaszín ujjak, fekete sapka
Butters	Fekete, vörös sapka
Ch. Planner	Vörös, fehér ujjak, kék sapka
Hansi Fries	Heliotrop, fekete szalag és sapka
A. Planner	Bordeaux. lazacsz. uj., bordvörös s.
Hansi Fries	Világoskék, arany. szal. világoskék sapka
Huxtable	Vörös, kék szalag és sapka
Mravik	Fekete, vörös ujjak és sapka

Fontos ünnévadalm.
Bull doggy-Nemesis
8 lövőt revolver csak

Való-
di francia kőművelés-
gek oszakis F. Borgue-
rand fils legihmevesebb pá-
nizigizostól legelőnyösebb
beszereshetők
Polgár Sándornál
Budapest,
VII., Erzsébet-körút 50.
Részletes képes árjegy-
zék ingyen és bérmentve kü-
ldetik

Földessy L.
puzkaműves Budapest, Mu-
zeum-t. út 3. Vízai-zékház
és utánval vagy pénz előzetes-
beküldése mellett. Képes árjegy-
zék ingyen és bérmentve.

SOMOGYI MÓR
tanár, államilag képezett
okl. zenetanár, zongoraművész igazgatása
alatt álló magán
ZENE-CONSERVATORIUMAI
IV., Károly-körút 2., I. em.
(Kossuth Lajos-utca sarok).
VII. ker., Erzsébet-körút 44., I. emelet.

Ének. (Dalének, operette, opera, oratórium). Tanár: Somogyi B. Car. vörtsburgi opera v. első drámai prima- donnája.	Ének. Operette. Tanár: Bokor József a népszínház kar- nagya.	Zongora. Somogyi Mór tanár zongoraművész Pallos Pál és Banicsky Gyra Iván.
Hegedű. Tanár: Jaulusz Béla a m. kir. operaház tagja. Altmann Leó hegedűművész.	Gordonka. Tanár: Schultz Gyula a m. kir. operaház tagja.	Fuvola. Weinbaum Christián fuvolaművész.
Czimbalom. Tanár: Halász Mariska czimbalom művész	Szavalás. drámai előadás, mo- nológok betanítása. Tanár: Jászai Mari a nemzeti színház nagy tragikája.	Francia nyelv. Tanár: Roboz Andor.
Zeneszerzés tan., zeneelméleti tan- tárgyak Somogyi Mór tanár, zongoramű- vész.	Irodalom- történet, és esztétika Dr. Lázár Béla tanár.	Festészet, (olaj és vízfestés) Tanár: Manóheimer Gusztáv festőművész.
Zenetörténet, Stojanovits Jenő zene-író	Zeneesztétika Karének, kamarazene és a többi vonás-, fuvó- és ütő-hangszerekre való tanszakokkal, kitűnő szakte- kintélyek oktatása mellett.	

Növendékek felvételnek: naponta 9—1 óráig és
3—6 óráig az intézetek helyiségeiben IV., Károly-
körút 2. VII., Erzsébet körút 44. Beiratási díj 2 frt
Tandij: zongorára, vonós- és ütő-hangszerekre
havi 5 frt. felsőbb osztályok
ban havi 7 frt.
zene-írókra havi 12 frt.

Hirdetések
felvételnek lapunk kiadóhivatalában
VIII., József-körút 65. szám'